

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM**

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
MIASTA PIOTRKOWA TRYBUNALSKIEGO
ZA ROK 2023**

Piotrków Trybunalski marzec 2024 rok

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
II.	Sytuacja epidemiologiczna zakażeń i chorób zakaźnych.....	4
III.	Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	24
IV.	Sytuacja w zakresie nadzoru nad jakością wody i warunkami higieny środowiska	31
V.	Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy	33
VI.	Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji.....	39
VII.	Nadzór sanitarno – zapobiegawczy	48
VIII.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	48
IX.	Podsumowanie działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w liczbach w roku 2023	51

Wstęp

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pełnią podstawową rolę w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem sanitarnym w naszym kraju i zostały powołane w celu realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, określonych w ustawie z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 338 z późn. zm.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim reprezentuje wyspecjalizowaną instytucję, która została powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa zdrowotnego w zakresie: higieny środowiska, warunków sanitarno – higienicznych środowiska pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz respektowania wymogów higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt i pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Nadzór ten ma na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Wykonywanie wskazanych wyżej zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności prewencyjnej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Świadomość znaczenia powyższych zagadnień dla ochrony zdrowia ludzkiego, zaangażowanie oraz współpraca między pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piotrkowie Trybunalskim a podmiotami leczniczymi, przedsiębiorcami, różnymi instytucjami działającymi w obszarze zdrowia publicznego, organami samorządu terytorialnego, inspekcjami i służbami, niewątpliwie pomogły nam, po trzech latach pracy skoncentrowanej na walce z epidemią COVID-19, powrócić do zadań bieżących, mających na celu stały nadzór nad zapewnieniem wysokiego poziomu bezpieczeństwa zdrowia publicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim wykonuje kompetencyjnie przypisane mu zadania na obszarze miasta Piotrkowa Trybunalskiego oraz powiatu piotrkowskiego.

Niniejsze opracowanie sporządzono w oparciu o dane zebrane ze wszystkich obszarów objętych nadzorem bieżącym i zapobiegawczym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piotrkowie Trybunalskim. W ocenie stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej miasta Piotrkowa Trybunalskiego przedstawiono efekty monitoringu sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, w tym zatruc pokarmowych, prowadzonego w ramach zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, ocenę stanu sanitarnego obiektów udzielających świadczenia zdrowotne a także ocenę w zakresie bezpieczeństwa żywności, jakości wody przeznaczonej do spożycia, jakości wody w pływalniach i kąpieliskach, stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, warunków sanitarno – higienicznych środowiska pracy, stanu sanitarnego placówek nauczania i wychowania, zadań realizowanych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań w zakresie egzekwowania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz działań oświatowo – zdrowotnych realizowanych na rzecz promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Przedstawiona ocena stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej miasta Piotrkowa Trybunalskiego z pewnością przyczyni się do lepszego poznania działań, jakie Państwowa Inspekcja Sanitarna wykonuje na rzecz zdrowia publicznego mieszkańców oraz pozwoli ono uzyskać szeroki zakres informacji na temat stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Sytuacja epidemiologiczna zakażeń i chorób zakaźnych

Analizy sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych dla miasta Piotrków Trybunalski dokonano w oparciu o przesłane do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piotrkowie Trybunalskim formularze:

- ZLK-1 „Zgłoszenie podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej”,
- ZLK-2 „Zgłoszenie rozpoznania gruźlicy”,
- ZLK-3 „Zgłoszenie podejrzenia lub rozpoznania zachorowania na chorobę przenoszoną drogą płciową”,
- ZLK-4 „Zgłoszenie podejrzenia lub rozpoznania zakażenia HIV/zachorowania na AIDS/zgonu osoby zakażonej HIV/chorej na AIDS”,
- MZ-55 „Meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę”

oraz zgłoszeń dodatknych wyników badań laboratoryjnych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych (w przypadku zakażeń wirusem SARS-CoV-2 zgłoszonych za pomocą systemu elektronicznego SEPIS). Zgłoszeń dokonują podmioty lecznicze zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. W związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r., z dniem 7 lipca 2023 r. zniosła obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ-55 "Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę" .

Przy obliczaniu współczynnika zapadalności wykorzystano dane demograficzne (wg. GUS) tj. liczbę mieszkańców miasta Piotrków Trybunalski w analizowanych latach. Współczynnik zapadalności obliczono na 100 tys. mieszkańców.

Rok	Liczba ludności dla miasta Piotrków Trybunalski
2021	71 655
2022	67 734
2023	66 901

Wybrane choroby zakaźne w mieście Piotrków Trybunalski w latach 2021 - 2023

Jednostka chorobowa	2021 zachorowania	2021 hospitalizacje	2021 współczynnik zapadalności	2022 zachorowania	2022 hospitalizacje	2022 współczynnik zapadalności	2023 zachorowania	2023 hospitalizacje	2023 współczynnik zapadalności
Salmonelloza - zatrucie pokarmowe	7	5	9,77	10	7	14,76	13↑	5	19,43
Bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	52	27	72,57	38	31	56,10	28↓	27	41,85
Wirusowe zakażenia wywołane przez rotawirusy	7	5	9,77	56	43	82,68	11	11	16,44
Wirusowe zakażenia wywołane	2	2	2,79	0	0	0,00	5↑	5	7,47

przez norowirusy									
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	4	1	5,58	4	4	5,91	17↑	4	25,41
Tęžec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Krztusiec	1	0	1,40	2	0	2,95	3	2	4,48
Płonica (szkarlatyna)	2	0	2,79	1	0	1,48	17↑	0	25,41
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna - Róża	0	0	0,00	0	0	0,00	2	1	2,99
Borelioza z Lyme (ogółem)	0	0	0,00	2	1	2,95	18	3	26,91
Neuroborelioza	0	0	0,00	1	1	1,48	2	2	2,99
Styczność i narażenie na wściekliczę *osoby wymagające szczepień	10	1	13,96	20	0	29,53	18	0	26,90
Ospa wietrzna	60	0	83,73	86	1	126,97	71	1	106,12
Odra	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Różyczka	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe i BNO	3	0	4,19	6	0	8,86	5	1	7,47
Wirusowe zapalenie wątroby typu C - przewlekłe i BNO	3	0	4,19	6	0	8,86	9↑	0	13,45
AIDS	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

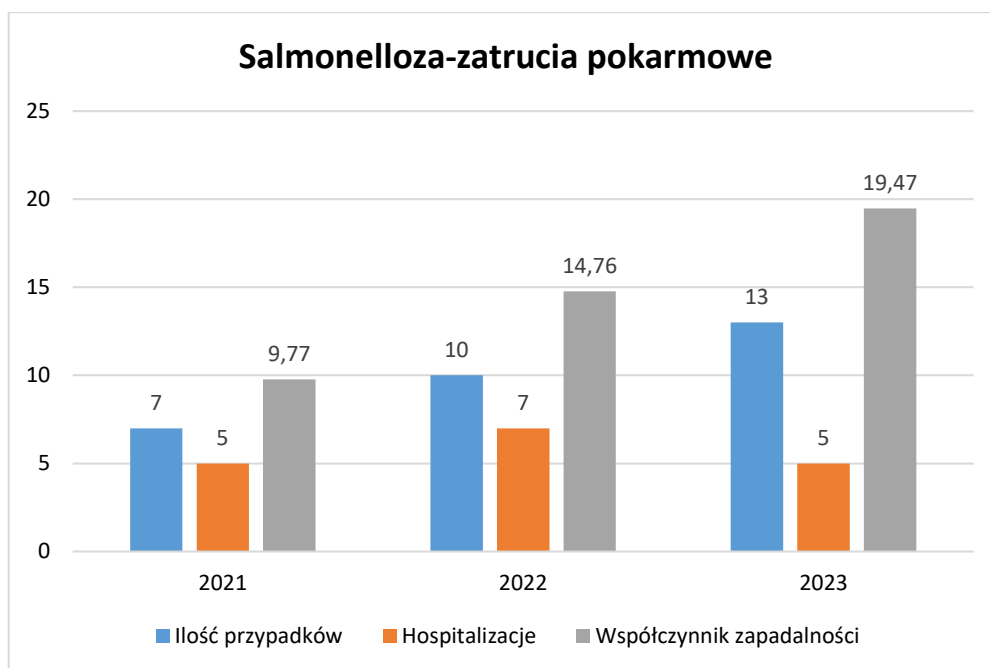
HIV	1	0	1,40	7	0	10,33	5	2	7,47
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	0	0	0,00	1	0	1,48	0	0	0,00
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna- posocznica	0	0	0,00	1	1	1,48	0	0	0,00
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1	1,40	0	0	0,00	0	0	0,00
Zatrucia naturalnie toksycznym i substancjami i spożytymi jako pokarm - grzyby	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
Gruźlica	10	10	13,96	19	19	28,05	19	19	28,40
Kiła (wczesna, późna łączni oraz inne postacie kiły i kiły nieokreślonej	1	0	1,40	3	0	4,43	3	2	2,99
Rzeżączka	1	0	1,40	1	0	1,48	3↑	3	4,48
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	0	0	0,00	2	0	2,95	1	0	1,49
Zakażenia SARS CoV- 2 (Covid- 19)	4360	383	6084,71	2944	213	4346,41	840	43	1255,59
zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę wg MZ 55	3268	1	4560,74	7292	6	10765,64	4204	23	6283,91

Bakteryjne, wirusowe zatrucia i zakażenia pokarmowe

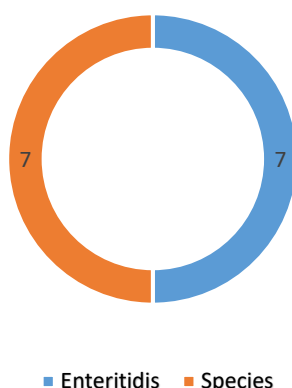
➤ Salmonellozy

Salmonelloza to choroba zakaźna wywołana przez Gram (-) pałeczki *Salmonella*. Zakażenie może przybierać różne postacie kliniczne zależne od dawki zakażającej, wieku oraz stanu ogólnej odporności człowieka. U osób dorosłych zakażonych małą dawką bakterii może przebiegać bezobjawowo, większa dawka najczęściej powoduje dolegliwości żołądkowo-jelitowe tj. nudności, wymioty, biegunka, bóle brzucha, odwodnienie oraz gorączkę. Zakażenie o znacznie cięższym przebiegu może wystąpić u niemowląt, małych dzieci, osób w podeszłym wieku lub z obniżoną odpornością, wówczas bakterie *Salmonella* przedostają się do krwi i docierają do narządów wewnętrznych powodując różne zmiany chorobowe np. ropnie, zapalenie dróg żółciowych, płuc, stawów oraz posocznice. Zakażenie szerzy się głównie przez skażoną żywność, sprzęty kuchenne, wydaliny zakażonych zwierząt (myszy, szczury).

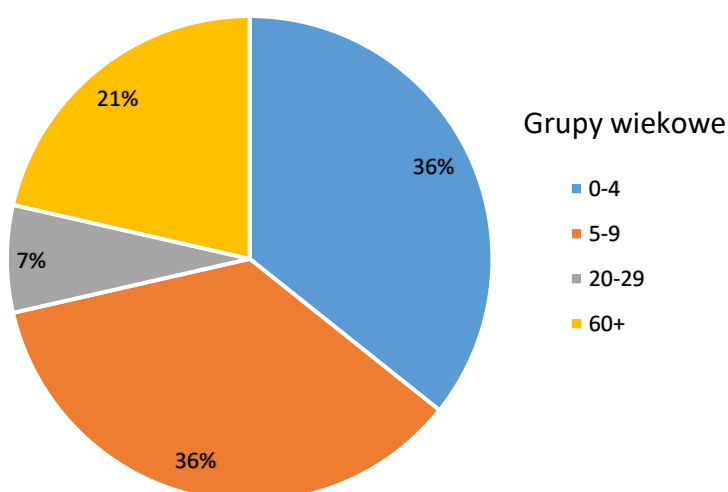
Ilość zarejestrowanych przypadków zatruc pokarmowych – Salmonelloz wraz ze współczynnikiem zapadalności w mieście Piotrkowie Trybunalskim w latach 2021 – 2023

Salonelloza według czynników etiologicznych (ilość przypadków) 2023

Zachorowania na Salmonelle według wieku w 2023 roku

W 2023 roku zarejestrowano 13 przypadków zachorowań na Salmonellozę. Nadzorem sanitarno-epidemiologicznym objęto 31 osoby zamieszkujące wspólnie z zakażonym, z tego 19 osób wykonało badania w kierunku obecności pałeczek Salmonella spp. Uzyskano wyniki negatywne. Nie odnotowano ognisk związanych z zatruciem pokarmowym.

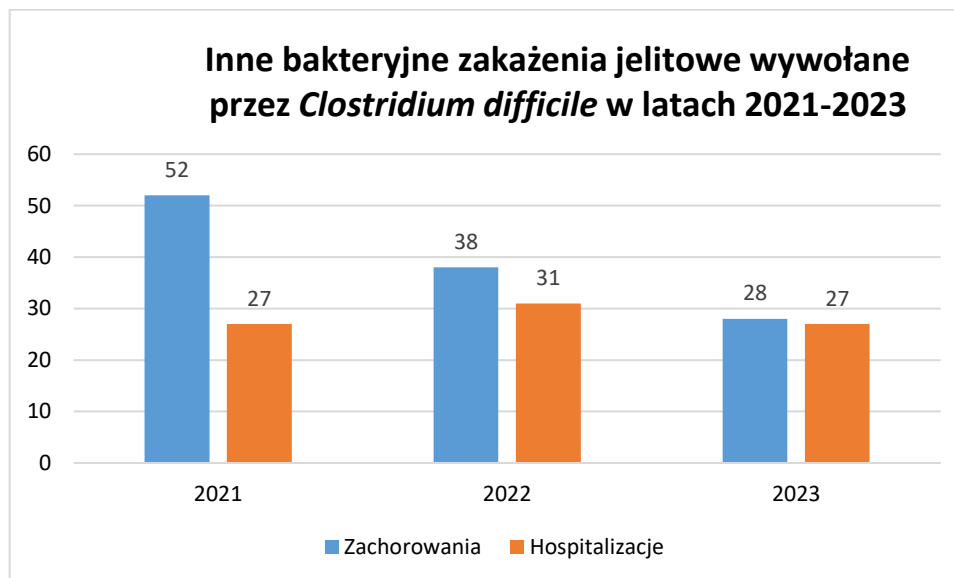
➤ **Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile***

Clostridium difficile (obecne nazewnictwo *Clostridioides difficile*) to beztlenowa Gram (+) bakteria, wytwarzająca spory, które umożliwiają jej długotrwałe przetrwanie w środowisku zewnętrznym. Wywołuje zapalenie (uszkodzenie) jelita grubego. Zakażenie *C. difficile* objawia się biegunką o różnym nasileniu. Szerzy się drogą pokarmową i dotyczy przede wszystkim osób w starszym wieku, przebywających w szpitalach i domach opieki. Do czynników ryzyka

zakażenia *C. difficile* należą: długotrwała antybiotykoterapia, dłuższy pobyt w szpitalu, immunosupresja, podeszły wiek oraz choroby przewlekłe.

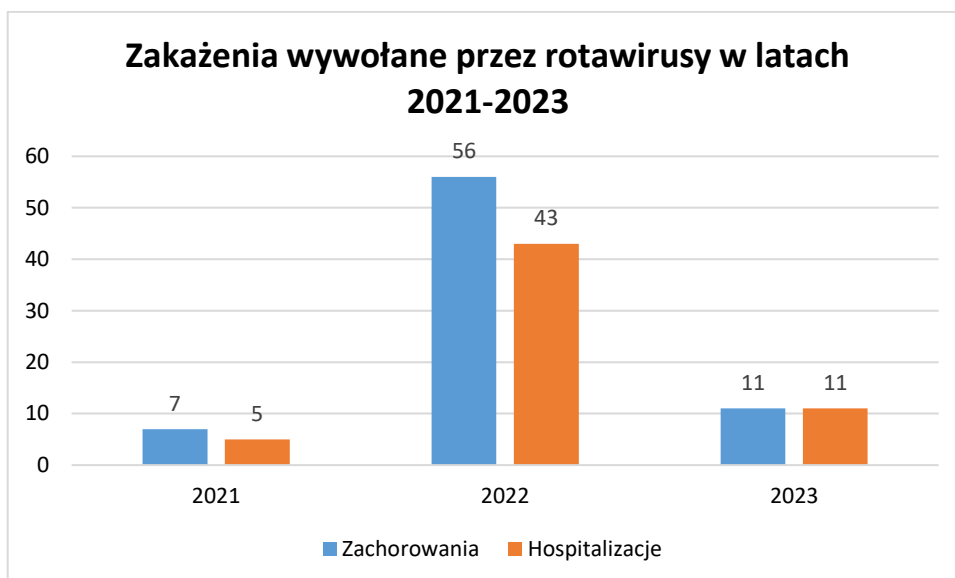
Wystąpiło 1 ognisko na terenie miasta Piotrków Trybunalski, w którym stwierdzony czynnik etiologiczny to *Clostridium difficile*.

➤ **Wirusowe zakażenia wywołane przez rotawirusy**

Rotawirusy to grupa wirusów należących do rodziny reowirusów. Najczęściej na infekcje rotawirusowe cierpią niemowlęta i małe dzieci i to u nich ich przebieg jest najcięższy. Rotawirusy u dorosłych - również jest możliwy. Na zakażenia podatne są przede wszystkim osoby starsze. Wirus ten jest wyjątkowo zaraźliwy i potrafi długo żyć poza organizmem człowieka. Najpopularniejszą drogą zakażenia to droga kropelkowa. Choroba zaczyna się niezbyt wysoką gorączką, potem pojawiają się wymioty, nawet kilkanaście do kilkudziesięciu razy w ciągu doby, następnie występuje biegunka. Objawy te mogą prowadzić do odwodnienia i hospitalizacji.

Od 2021 roku szczepienia przeciw rotawirusom są bezpłatne (szczepienie obowiązkowe ujęte w Programie Szczepień Ochronnych)

W 2023 roku odnotowano znaczący spadek zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy w porównaniu do roku poprzedniego.

➤ **Wirusowe zakażenia wywołane przez norowirusy**

Norowirusy to grupa wirusów ssRNA z rodziny kaliciwirusów (*Caliciviridae*). Norowirusy mogą być przyczyną wirusowego zakażenia przewodu pokarmowego. Do zakażenia dochodzi drogą pokarmową przez zanieczyszczone ręce i pokarm. Objawy pojawiają się już od 12 do 72 godzin po ekspozycji na norowirus. Objawy zwykle pojawiają się nagle i należą do nich m.in. wymioty, wodnista biegunka, nudności i ból brzucha. Inne objawy to gorączka, ból głowy, bóle mięśniowe oraz złe samopoczucie. Towarzyszące zakażeniu objawy mogą doprowadzić do odwodnienia organizmu i hospitalizacji, szczególnie u małych dzieci, osób starszych i osób z chorobami przewlekłymi.

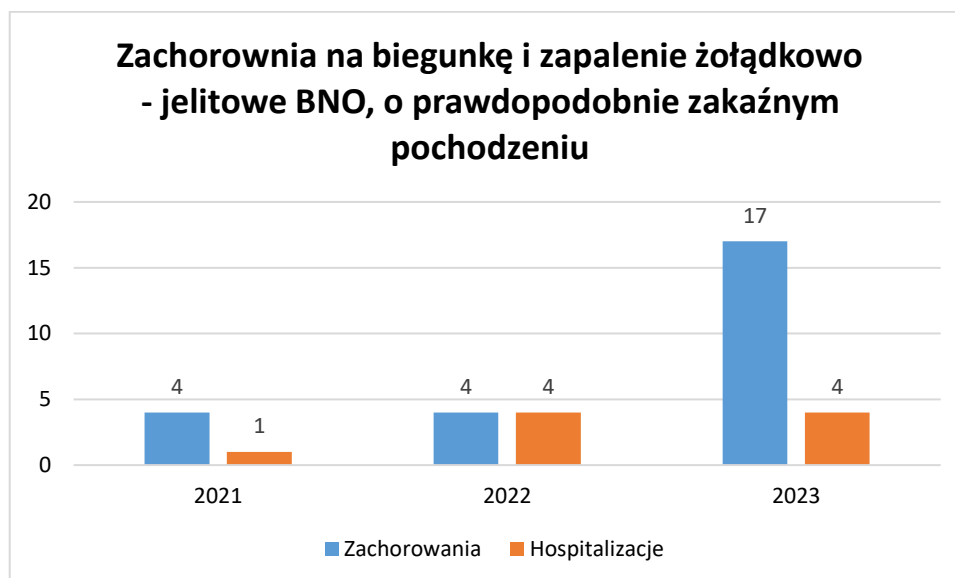
W 2023 roku liczba przypadków zakażeń wywołanych przez norowirusy wynosiła 5, w tym 5 hospitalizacja.

W 2022 roku nie odnotowano zachorowań na zakażenia wywołane przez norowirusy.

W 2021 roku liczba przypadków zakażeń wywołanych przez norowirusy wynosiła 2, w tym 2 hospitalizacje.

➤ **Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu**

Biegunka infekcyjna jest chorobą spowodowaną przez czynnik zakaźny. Głównym jej objawem jest zwiększenie częstotliwości wypróżnień w ciągu dnia. W 90% przypadków biegunka infekcyjna po pewnym czasie osiąga maksymalne nasilenie, a później samoistnie, stopniowo ustępuje. Przyczyną biegunki infekcyjnej są zakażenia wirusowe, bakteryjne, rzadziej - pierwotniaki lub grzyby chorobotwórcze. Źródłem zakażenia jest skażona przez drobnoustroje żywność i woda.

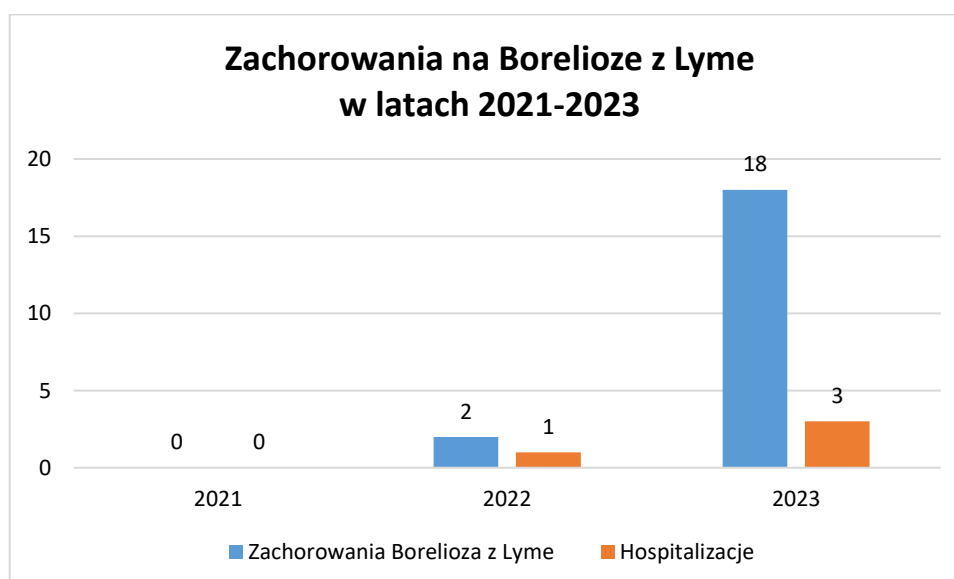
W 2023 roku odnotowano znaczący wzrost zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo – jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w porównaniu do lat poprzednich.

Borelioza z Lyme

Borelioza z Lyme jest wieloukładową chorobą zakaźną wywoływaną przez bakterie należące do grupy krętków *Borrelia burgdorferi sensu lato*, przenoszona przez kleszcze. Borelioza może przyjmować różne postacie, takie jak: skórna, stawowa, neurologiczna, zaburzenia układu krążenia czy objawy neuropsychiczne.

W pierwszym stadium zakażenia: w miejscu ukłucia przez kleszcza występuje zmiana skórna, która powiększa się tworząc czerwoną lub sino-czerwoną plamę tzw. rumień wędrujący.

W drugim stadium boreliozy z Lyme mogą występować objawy ze strony ośrodkowego układu nerwowego (czyli neuroborelioza) takie jak limfocytarne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz mózgu, zapalenie nerwów czaszkowych i nerwów obwodowych, ze strony narządów ruchu (borelioza stawowa) jako zapalenie stawów oraz ze strony układu krążenia w postaci zaburzeń rytmu.

W 2023 roku widzimy znaczny wzrost zachorowań na boreliozę.

W okresie 2021-2023 obserwujemy również wzrost zachorowań na neuroboreliozę

W 2023 liczba przypadków zachorowań na neuroboreliozę wynosiła 2, w tym 2 hospitalizacje.

W 2022 liczba przypadków zachorowań na neuroboreliozę wynosiła 1, w tym 1 hospitalizacja.

W 2021 nie stwierdzono przypadków zachorowań na neuroboreliozę.

Wścieklizna i pokąsania przez zwierzęta

Wścieklizna jest śmiertelną chorobą odzwierzęcą, której przyczyną jest zakażenie wirusem wścieklizny. Jest to wirus neurotropowy rodzaju *Lyssavirus*, szerzący się i namnażający w układzie nerwowym. Wścieklizna objawia się ostrym zapaleniem mózgu i rdzenia, które niemal zawsze prowadzi do śpiączki i śmierci w ciągu 10 dni od wystąpienia pierwszych objawów. Głównym rezerwuarem wirusa są zwierzęta dzikie: wilki, lisy, wiewiórki, nietoperze, sarny, gryzoni oraz zwierzęta domowe głównie psy i koty, zwierzęta gospodarskie np. krowy, konie. Do zakażenia dochodzi przez przeniesienie wirusa znajdującego się w ślinie chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błon śluzowych.

W przypadku wścieklizny zapobieganie zachorowaniom wymaga współdziałania podmiotów leczniczych, inspekcji sanitarnej i weterynaryjnej. Dzięki masowym szczepieniom zwierząt, a także szybkiemu wdrożeniu szczepień przeciw wściekliznie u osób pokąsanych przez nieznanne zwierzęta, w Polsce wścieklizna jest chorobą bardzo rzadką.

W 2023 roku przeprowadzono 95 wywiady epidemiologiczne w związku z pokąsaniem ludzi przez zwierzęta. Wszystkim pokąsanym osobom zalecono konsultacje w Poradni Chorób Zakaźnych, gdzie lekarz podejmował decyzję o szczepieniach przeciw wściekliznie.

Sprawcami pokąsań były:

- psy znane (56 przypadków),
- psy nieznanne (15 przypadków),
- koty znane (10 przypadków),
- koty nieznanne (10 przypadków),
- zwierzęta dzikie –mysz, kuna, szczur, jeż (4 przypadki).

Przypadki pokąsań, w których znany był właściciel zwierzęcia bezzwłocznie zgłaszano do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Piotrkowie Trybunalskim, co umożliwiło przeprowadzenie badania klinicznego zwierząt w kierunku wścieklizny przez lekarzy weterynarii.

W 2023 roku 95 osób zostało pokąsanych przez zwierzęta, w tym 18 osób poddano szczepieniom przeciw wściekliznie.

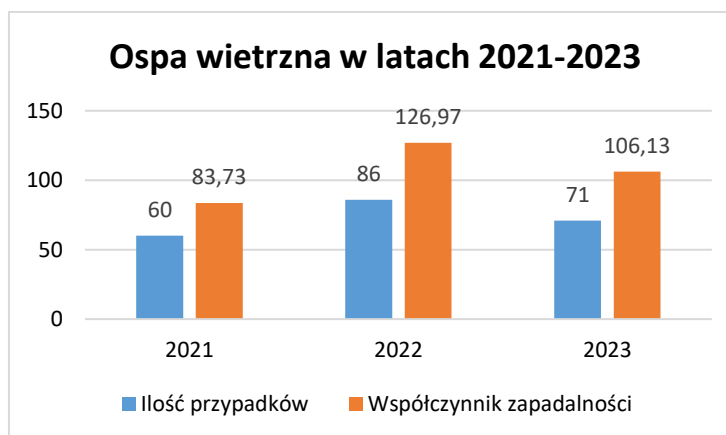
W 2022 roku 74 osoby zostało pokąsanych przez zwierzęta, szczepieniom przeciw wściekliznie poddano 20 osób.

W 2021 roku 69 osób zostało pokąsanych przez zwierzęta, w tym 10 osób poddano szczepieniom przeciw wściekliznie.

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna to choroba o charakterze zakaźnym, którą wywołują wirusy ospy wietrznej oraz półpaśca (*Varicella-zoster virus – VZV*). Potocznie ospa wietrzna nazywana jest "wiatrówką". Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Wirus rozprzestrzenia się drogą kropelkową, powietrzną poprzez kontakt bezpośredni oraz pośredni przez materiał zanieczyszczony zawartością pęcherzyków chorej osoby. Ospa wietrzna przeważnie występuje u dzieci. Objawy poprzedzające wystąpienie wykwitów to podwyższona temperatura, nawet do 40 °C, bóle głowy pogorszenie samopoczucia. Charakterystycznym objawem jest polimorficzna wysypka grudkowo-pęcherzykowa. Wysypka ma szybki wysiew małych, czerwonych grudek, pojawiających się najpierw na tułowiu, następnie na twarzy oraz owłosionej skórze głowy. W ciągu kilku godzin czerwone plamki przybierają postać grudek, które następnie przechodzą w wypełnione płynem surowicznym pęcherzyki, następnie mętnieją tworząc krosty. Po ok 4-7 dniach zasychają w strupy, które odpadają po 20 dniach. Okres zaraźliwości obejmuje 2-3 dni przed pojawieniem się wysypki i 6 dni po jej wystąpieniu, aż do momentu przyschnięcia zmian w strupki. Po przechorowaniu ospy wietrznej wirus przyjmuje postać latentną w zwojach czuciowych, a w warunkach obniżonej odporności organizmu może dojść do reaktywacji zakażenia pierwotnego i rozwoju półpaśca. Po kilku dniach bólu i tkliwości unerwionej skóry, następuje w tym miejscu wysyp pęcherzyków. Objawami towarzyszącymi może być powiększenie węzłów chłonnych i gorączka.

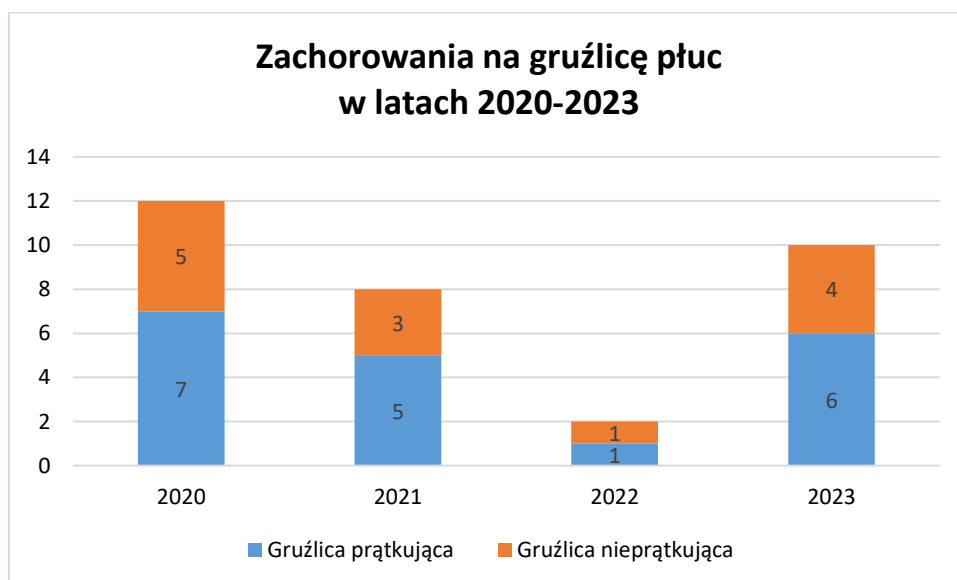

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywoływaną przez prątką gruźlicy (*Mycobacterium tuberculosis*). Jest chorobą wielonarządową, atakuje wszystkie narządy i tkanki ze szczególną predyspozycją do układu oddechowego. Do zakażenia dochodzi głównie drogą kropelkową przez układ oddechowy. Źródłem zakażenia jest prątkujący chory na płucną postać gruźlicy. Im kontakt z prątkującym chorym bliższy i dłuższy, tym ryzyko zachorowania jest większe. Zwiększone ryzyko wystąpienia gruźlicy dotyczy osób z osłabioną odpornością, osób po 65 roku życia oraz chorych na AIDS, narkomanów, alkoholików, bezdomnych i niedożywionych. Gruźlica nie ma charakterystycznych objawów, początek choroby może nie dawać żadnych objawów, albo też natężenie tych objawów nie wzbudza niepokoju chorego. Do objawów ogólnoustrojowych należą: stany podgorączkowe, nocna potliwość, osłabienie, brak apetytu i utrata masy ciała. Kaszel jest najczęstszym objawem miejscowym, kaszel połączony z odkrztuszaniem wydzieliny, ropy, przedłużający się, trwający ponad 3 tygodnie, krwiopłucie, bóle w klatce piersiowej oraz duszności powinny już budzić podejrzenia choroby. Objawy gruźlicy pozapłucnej, mogą mieć charakter ogólnoustrojowy i miejscowy związany z atakowanym narządem. Podejrzenia gruźlicy powinno być potwierdzone stosownymi badaniami tj. badaniem bakteriologicznym, a także RTG płuc i próbą tuberkulinową. Chorzy na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji. Inspekcja sanitarna prowadzi nadzór nad chorymi i osobami z ich najbliższego otoczenia.

W 2023 roku zarejestrowano 10 nowych zachorowań: 6 przypadków gruźlicy prątkującej, 4 przypadki gruźlicy nieprątkującej. Wszystkie osoby zostały objęte leczeniem szpitalnym, a następnie kontynuowały leczenie przeciwgruźlicze. 20 osób skierowano pod nadzór lekarski ze względu na kontakt z chorym na gruźlicę w środowisku domowym i 3 osoby z kontaktu w środowisku pracy.

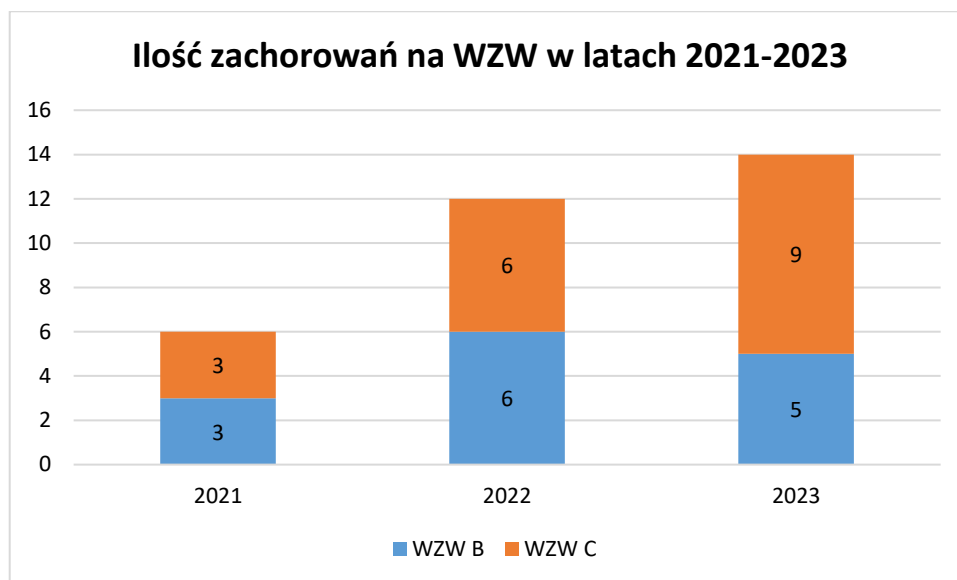
W 2023 roku nie wykazano przypadków gruźlicy pozapłucnej.

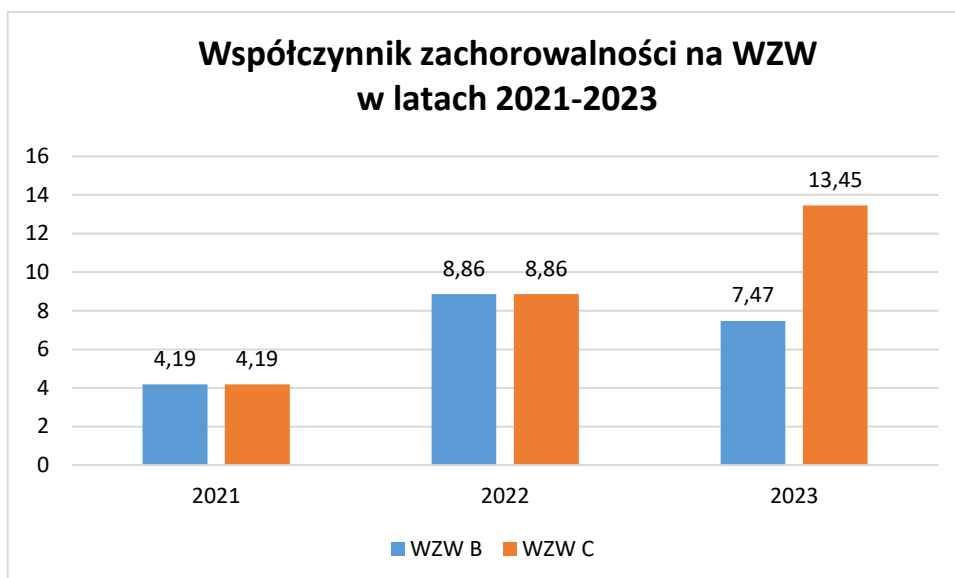
Wirusowe zapalenie wątroby (WZW)

Wirusowe zapalenia wątroby są chorobami wywołanymi przez hepatotropowe wirusy, które powodują stan zapalny wątroby. Choroby te wywołane są przez kilka wirusów m.in.: wirus HAV (*Hepatitis A Virus*), HBV, HCV, HDV, HEV. Wirusy HAV i HEV szerzą się drogą pokarmową, pozostałe wirusy – drogą naruszenia ciągłości tkanek (drogą krwi).

Objawy chorobowe związane są z uszkodzeniem komórki wątrobowej, co może powodować wzrost aktywności transaminaz i różnie nasilone inne objawy włącznie z żółtaczką. Na podstawie obrazu klinicznego i przebiegu klinicznego choroby można rozpoznać WZW lecz bez jego typu. Dokonać tego można na podstawie wyników badań laboratoryjnych (testu serologicznego).

W 2023 roku zarejestrowano 5 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe i BNO oraz 9 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C przewlekłe i BNO. Każdorazowo prowadzono dochodzenie epidemiologiczne w celu wykrycia źródeł zakażenia, obejmowano nadzorem epidemiologicznym i lekarskim osoby z bliskiego otoczenia chorego i dodatkowo umożliwiono zaszczepienie p/WZW B osobom z kontaktu z chorym na WZW typu B i osobom chorym na wirusowe zapalenie wątroby typu C. Ilość osób z kontaktu objęta nadzorem epidemiologicznym: w przypadku WZW B – 9 osób, w przypadku WZW C - 14 osób. W 2023 roku nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, nie zarejestrowano również zachorowań u dzieci.

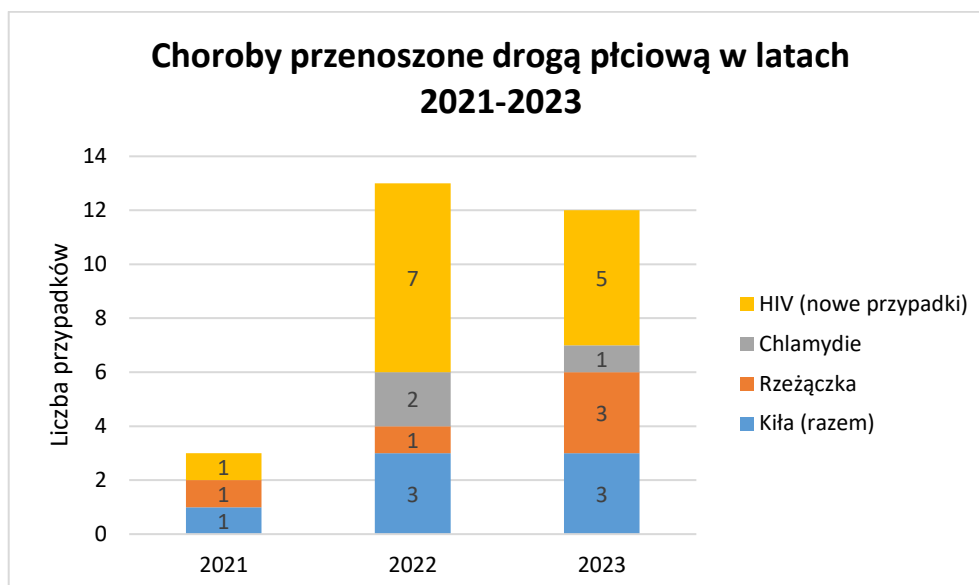

Choroby przenoszone drogą płciową

Choroby weneryczne to nazwa chorób, które są przenoszone drogą płciową. Do zarażenia dochodzi podczas kontaktów seksualnych z osobą chorą. Choroby weneryczne mogą być wywoływane zarówno przez bakterie, wirusy, ale także pasożyty. W większości przypadków są one w pełni uleczalne przy zastosowaniu prawidłowej terapii. Do najczęściej występujących w Polsce chorób wenerycznych zalicza się: chłamydiozę (*Chlamydia trachomatis*), kiłę (*Treponema pallidum*) oraz rzeżączkę (*Neisseria gonorrhoeae*). W dominującej ilości przypadków nie są dostrzegalne żadne objawy choroby. Jednak zaobserwować można: świąd w okolicach intymnych, występowanie bólu w podbrzuszu, wysypkę na narządach płciowych lub w okolicach odbytu, ból i pieczenie w trakcie oddawania moczu, odczuwanie bólu i dyskomfortu w trakcie stosunku. Dostrzeżenie jakiegokolwiek dolegliwości powinno być jak najszybciej skonsultowane z lekarzem - ginekologiem, dermatologiem-wenerologiem lub urologiem. Drogą kontaktów seksualnych przenosi się również ludzki wirus upośledzenia odporności HIV dla którego, drogami szerzenia jest także naruszenie ciągłości tkanek. Do przeniesienia wirusa może dojść z zakażonej matki na dziecko w czasie ciąży, porodu, karmienia piersią. Wirus HIV zakaża komórki układu immunologicznego co w konsekwencji prowadzi do zaburzeń odporności i występowania zakażeń oportunistycznych oraz nowotworów. Zakażenie wirusem HIV w naturalnym przebiegu choroby, średnio po 10-12 latach od zakażenia prowadzi do rozwinięcia się AIDS – zespołu nabytego upośledzenia odporności.

Analizując lata 2021 – 2023 to od roku 2022 obserwujemy znaczący wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową. W 2023 roku zarejestrowano: 5 nowo wykrytych zakażeń HIV, 2 przypadki kiły wczesnej, 1 przypadek innej postaci kiły i kiły nieokreślonej, 3 przypadki rzeżączki, 1 przypadek choroby wywołanej przez Chłamydie. Nie odnotowano natomiast przypadków zachorowań na AIDS – zespołu nabytego upośledzenia odporności.

Grypa i zachorowania grypopodobne

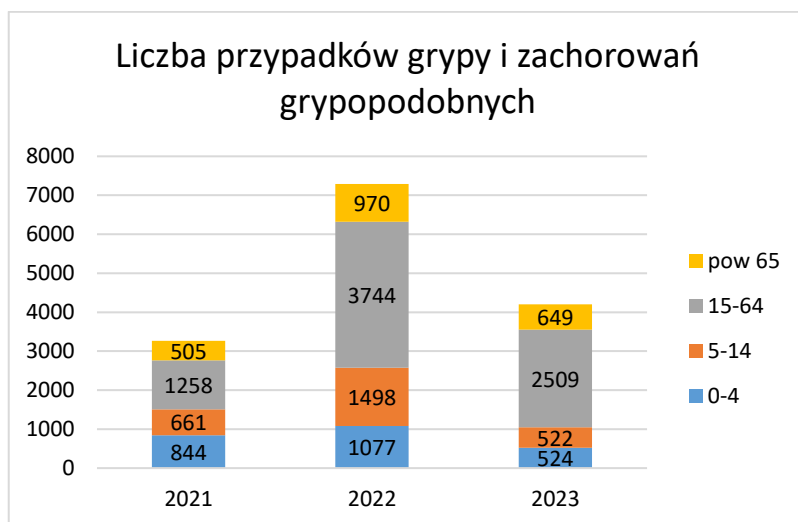
Grypa sezonowa jest bardzo zaraźliwą chorobą zakaźną, występującą corocznie i przebiegającą pod postacią ostrej infekcji układu oddechowego. Czynnikiem etiologicznym są wirusy grypy należące do rodziny *Orthomyxoviridae*, obejmujące trzy typy: A, B, C. Do pierwszych objawów świadczących o zakażeniu można zaliczyć: zmęczenie, osłabienie oraz bóle głowy, mięśni i stawów. Następnie występuje gorączka często bardzo wysoka a w dalszej kolejności suchy kaszel, ból gardła oraz nieżyt nosa. Choroba ustępuje samoistnie po 5-7 dniach, ale jej ciężki przebieg i powikłania mogą wymagać hospitalizacji, a nawet prowadzić do zgonu. Najczęstszymi powikłaniami są: zapalenie płuc, oskrzeli, zapalenie mięśnia sercowego i osierdzia, ostre zapalenie ucha środkowego, zapalenie krtani, rzadko dochodzi do zapalenia mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych.

Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę zgłaszane były do inspekcji sanitarnej przez podmioty lecznicze w formie tygodniowych meldunków MZ-55 do dnia 7.07.2023 r. W związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r., która z dniem 7 lipca 2023 r. zniósła obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ-55 "Tygodniowy meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1282).

Poniższa informacja o zachorowaniach na grypę jest zrobiona na podstawie danych ujętych w meldunkach MZ-55, które obowiązywały do 07.07.2023r. oraz sprawozdań o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia - MZ-56.

W latach 2021 - 2023 zgłoszono zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę w poszczególnych grupach wiekowych:

Wiek osób zakażonych	2021 rok		2022 rok		2023	
	Liczba przypadków	Liczba hospitalizacji	Liczba przypadków	Liczba hospitalizacji	Liczba przypadków	Liczba hospitalizacji
0-4	844	1	871	3	524	11
5-14	661	0	1207	2	522	5
15-64	1258	0	3199	1	2509	7
powyżej 65	505	0	700	0	649	0
razem	3268	1	5977	6	4204	23

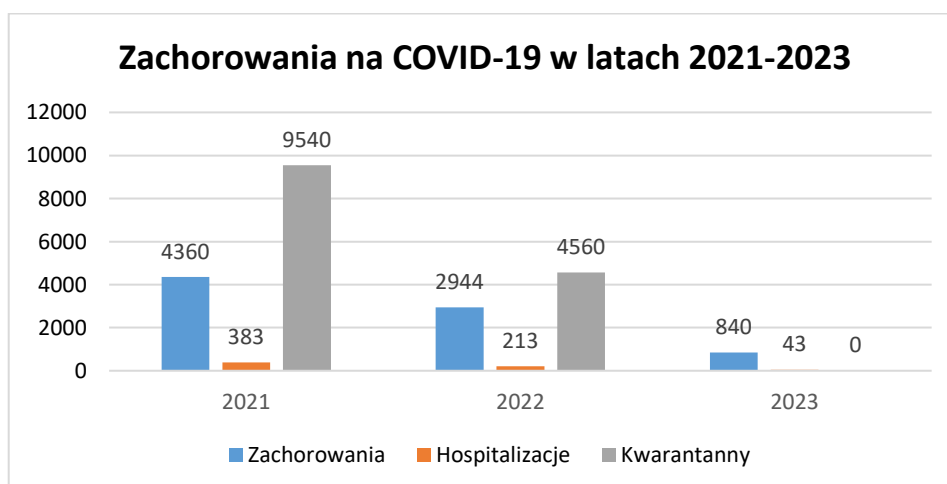

W okresie od 04.09.2023r. do 31.12.2023r. współdziałano w zintegrowanym systemie nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą SENTINEL. W ramach tego programu współpracowano z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Primmed s.c. w Piotrkowie Trybunalskim. Pobrano 6 próbek do badań wirusologicznych, w 3 próbkach nie wykryto materiału genetycznego wirusów paragrypy, adenowirusów, metapneumowirusów, bokawirusów, a w pozostałych 3 próbkach wykryto wirusa SARS-CoV-2.

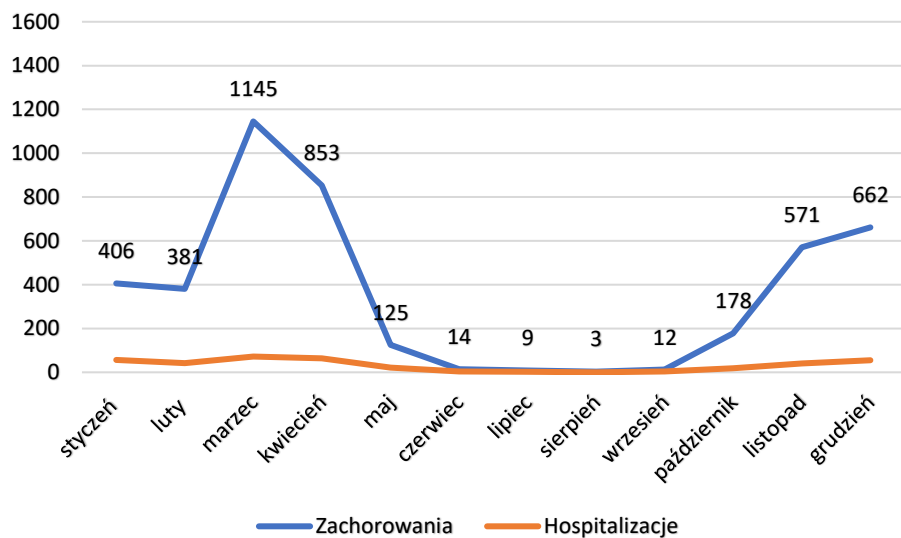
Zakażenia wirusem SARS-CoV-2 powodujące zachorowania na COVID-19

Koronawirus SARS-CoV-2 jest wirusem osłonkowym, który wykazuje zdolność do mutacji. Powstawanie nowych wariantów ma wpływ na zakaźność wirusa i przebieg zakażenia. Następstwem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 jest COVID-19 – choroba zakaźna układu oddechowego. Najczęściej występujące objawy COVID-19 to gorączka, kaszel i osłabienie. Ponadto u części zakażonych obserwuje się następujące objawy: ból gardła, ból głowy, ból mięśni lub stawów, utratę węchu i smaku o nagłym początku, katar, przekrwienie spojówek, wysypkę skórą, objawy ze strony układu pokarmowego: biegunkę, ból brzucha, nudności i wymioty. W najcięższych przypadkach COVID-19 obserwuje się zapalenie płuc i zespół ostrej niewydolności oddechowej.

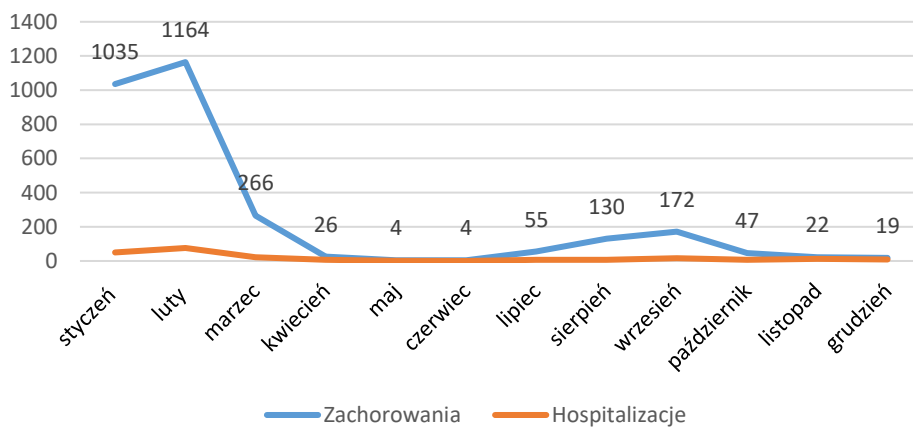
W analizowanych latach 2021-2023 obserwowano wzrost zakażeń w miesiącach jesienno – zimowych. W 2021 roku w miesiącu marcu – 1145 osoby zakażone, w 2022 roku w miesiącu lutym – 1164 osoby zakażone, w 2023 roku największą liczbę zachorowań odnotowano w miesiącu marcu – 256 osoby zakażone.

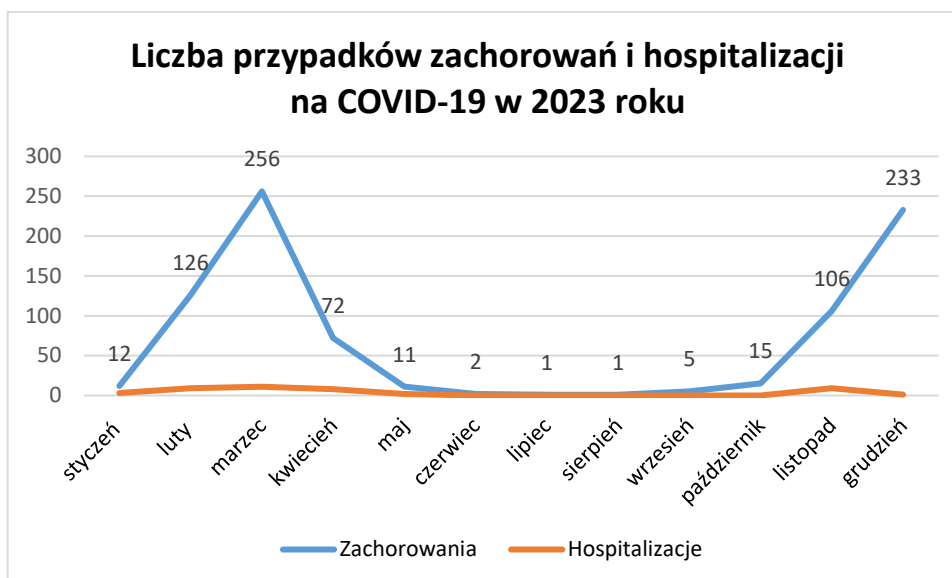

Liczba przypadków zachorowań i hospitalizacji na COVID-19 w 2021 roku

Liczba przypadków zachorowań i hospitalizacji na COVID-19 w 2022 roku.

Realizacja szczepień ochronnych

Zapobiegając występowaniu chorób zakaźnych o wysokim odsetku śmiertelności lub wysokim odsetku ciężkich powikłań, podmioty lecznicze prowadzą szczepienia ochronne zgodnie z obowiązującym Krajowym Programem Szczepień Ochronnych oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Preparaty szczepionkowe dystrybuowane są do punktów szczepień z magazynu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piotrkowie Trybunalskim z zachowaniem łańcucha chłodniczego. W 2023 roku na terenie miasta Piotrków Trybunalski nadzorem objętych było 17 punktów szczepień w tym jeden na oddziale noworodków. W 2023 roku nie występowały przerwy łańcucha chłodniczego w nadzorowanych placówkach.

W 2023 roku zgłoszono 2 przypadki Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP) łagodnych.

W 2022 roku u mieszkańców miasta Piotrkowa Trybunalskiego zgłoszono 2 przypadki Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP).

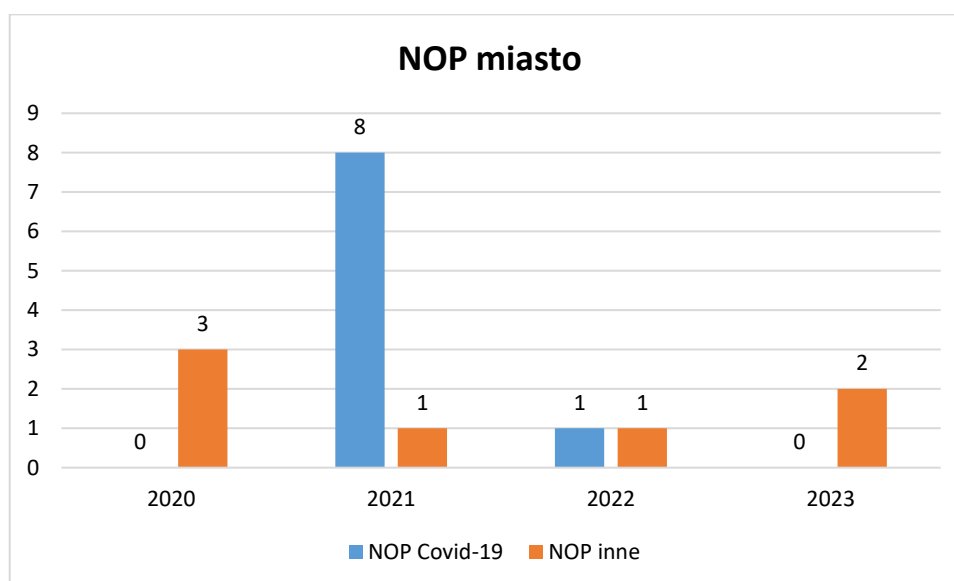
W 2021 roku zgłoszono 9 NOP z czego 8 było związanych ze szczepieniem przeciw Covid-19, a 1 NOP był po szczepieniu przeciw gruźlicy. Najczęściej zgłaszanymi objawami był nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia szczepionki.

Niepożądane Odczyny Poszczepienne na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego w latach 2020 – 2023

Lp.	Nazwa szczepionki	Rodzaj NOP	Płeć	Wiek (r.ż.)	Rok
1.	BCG (gruźlica)	łagodny	K	1	2023
2.	DTP, Euvax B 0,5ml, Act-Hib, Synflorix, Rotateq,	łagodny	K	2 m.ż	2023
3.	Comirnaty (Covid -19)	łagodny	K	41	2022
4.	DTP (błonica, tężec, krztusiec)	łagodny	M	2	2022
5.	BCG (gruźlica)	łagodny	M	1	2021
6.	Moderna (Covid -19)	łagodny	M	68	2021
7.	Comirnaty (Covid -19)	poważny	K	77	2021
8.	Astra Zeneca (Covid -19)	poważny	K	54	2021
9.	Comirnaty (Covid - 19)	łagodny	K	45	2021

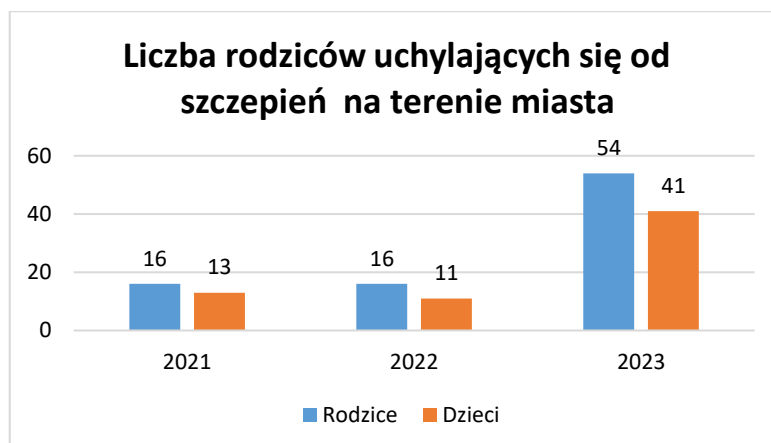
Lp.	Nazwa szczepionki	Rodzaj NOP	Płeć	Wiek (r.ż.)	Rok
10.	Comirnaty (Covid -19)	łagodny	K	62	2021
11.	Comirnaty (Covid -19)	łagodny	M	37	2021
12.	Comirnaty (Covid -19)	łagodny	K	57	2021
13.	Comirnaty (Covid -19)	łagodny	K	48	2021
14.	DTP (błonica, tężec, krztusiec)	łagodny	K	1	2020
15.	Synflorix (<i>Streptococcus pneumoniae</i>)	łagodny	K	1	2020

Liczba zgłoszonych Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych po szczepieniach przeciwko Covid - 19 (różne szczepionki) oraz po szczepieniach dzieci na inne choroby w latach 2020 – 2023.

Liczba zgłoszonych rodziców uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci w roku 2023 na terenie miasta wynosiła 54 (41 dzieci). Obserwujemy wzrost osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych.

Liczba zgłoszonych rodziców uchylających się od podstawowych szczepień ochronnych u dzieci w latach 2021 – 2023 na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego

Podmioty lecznicze

W 2023 roku w mieście Piotrkowie Trybunalskim nadzorowano 217 podmioty wykonujące działalność leczniczą tj: Samodzielny Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika przy ul. Rakowskiej 15 i ul. Roosevelta 3 (przejęty od 2023 roku), Szpitale jednodniowe - 2, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy- 1, Zakłady Rehabilitacji Leczniczej i Medycyny Fizykalnej - 4, medyczne laboratorium diagnostyczne - 1, przychodnie, ambulatoria, poradnie - 42, prywatne gabinety lekarskie-157, punkty pobrań materiału biologicznego - 8 oraz miejsce stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego- 1.

Liczba podmiotów nadzorowanych i skontrolowanych w 2023 roku.

Kategorie podmiotów objętych nadzorem	Liczba podmiotów w ewidencji	Liczba podmiotów skontrolowanych
Szpitale	1	1
Szpitale jednodniowe	2	2
Zakład Opiekuńczo - Leczniczy	1	1
Zakłady Rehabilitacji Leczniczej i Medycyny Fizykalnej	4	2
Medyczne Laboratorium Diagnostyczne	1	0
Przychodnie, ambulatoria, poradnie	42	37
Prywatne gabinety lekarskie	157	48
Punkty pobrań	8	6
Zespoły ratownictwa medycznego	1	1

W trakcie trwania kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na procesy dezynfekcji i sterylizacji. Dezynfekcja sprzętu, narzędzi medycznych, powierzchni była przeważnie prowadzona prawidłowo, przy użyciu właściwie dobranych środków dezynfekcyjnych (stosowane prawidłowe spektrum działania, czas, stężenie, zastosowanie). W jednej placówce wydano zalecenia w tym zakresie.

Preparaty przechowywane były w oryginalnych opakowaniach w miejscach niedostępnych dla osób niepowołanych. Personel wykonujący dezynfekcję wykazywał właściwą znajomość zasad i sposobu jej prowadzenia. Sterylizacja w prywatnych gabinetach prowadzona jest we własnym zakresie przy użyciu autoklawów, które w większości posiadają możliwość wydruku parametrów sterylizacji. Kontrola skuteczności procesów sterylizacji prowadzona jest wewnętrznie przez placówki za pomocą wskaźników chemicznych. Każdy pakiet przekazany do sterylizacji posiada wskaźnik chemiczny klasy 4, dodatkowo w pakietach kontrolnych stosowane są wskaźniki chemiczne klasy 5 lub 6. Proces sterylizacji raz w miesiącu kontrolowany jest przy użyciu testów biologicznych – badanie Sporal A. W Samodzielnym Szpitalu Wojewódzkim im. Mikołaja Kopernika w Piotrkowie Trybunalskim sterylizacja sprzętu, narzędzi medycznych, materiałów opatrunkowych, prowadzona jest w autoklawach przy bloku operacyjnym. Narzędzia do sterylizacji pakowane są w rękawy papierowo-foliowe, torebki papierowo – foliowe, włókninę. Skuteczność procesów sterylizacji badana była

wewnętrznie przy użyciu wskaźników chemicznych klasy 4 umieszczonych w pakietach z narzędziami wielokrotnego użycia, wskaźników chemicznych Bowie-Dicka stosowanych każdego dnia przed rozpoczęciem pracy oraz przy użyciu wskaźników biologicznych stosowanych codziennie. Istnieje możliwość powiązania procesu sterylizacji sprzętu z konkretnym pacjentem, który korzystał z tego sprzętu.

Narzędzia wielokrotnego użycia z Samodzielnego Szpitala Wojewódzkiego im. Mikołaja Kopernika w Piotrkowie Trybunalskim przy ulicy Roosevelta 3 są sterylizowane przez firmę zewnętrzną - podpisana została umowa z firmą CitoNet Łódź Sp. z o.o.

Na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego są 2 podmioty lecznicze, które posiadają wysłużone komory dezynfekcyjne. W 2023 roku kontrola biologiczna komór dezynfekcyjnych była poprawna – badanie Sporal S służące do oceny skuteczności procesów dezynfekcji komorowej. Komorowa dezynfekcyjna w Samodzielnym Szpitalu Wojewódzkim w Piotrkowie Trybunalskim przy ulicy Rakowskiej 15 funkcjonowała do lutego 2023 roku. Od marca 2023 roku do chwili obecnej komora dezynfekcyjna wyłączona z użytkowania. W razie potrzeby szpital korzysta z usług firmy Hollywood Textile service Sp. z o.o., ul. Bojanowska 2A, 09-200 Sierpc.

Odpady medyczne w podmiotach leczniczych są segregowane w miejscu ich powstawania. Do gromadzenia odpadów o ostrych końcówkach i krawędziach stosuje się bezpieczne pojemniki twardościenne, które są jednorazowego użycia, odporne na działanie wilgoci i przekłucie. Pozostałe odpady medyczne gromadzone są w koszach pedałowymi wyłożonymi workami foliowymi z wywinętym mankietem, napełniane do 2/3 objętości. Odpady przechowywane są w specjalnie do tego celu przygotowanych pomieszczeniach, a następnie zabierane do utylizacji przez wyspecjalizowane firmy. Prywatne gabinety lekarskie korzystają z przenośnych urządzeń chłodniczych, w których odpady medyczne przechowywane są do czasu odbioru przez firmę utylizacyjną jednak nie dłużej niż 30 dni.

Podmioty lecznicze korzystają z bielizny jednorazowej i wielokrotnego użytku. Bielizna jednorazowa po kontakcie z pacjentem traktowana jest jako odpad medyczny. Obiekty, w których używa się bielizny wielokrotnego użytku, korzystają z usług firm pralniczych. W prywatnych gabinetach lekarskich pranie bielizny wielokrotnego użytku odbywa się we własnym zakresie.

Uchodźcy z Ukrainy

Od 24 lutego 2022 roku czyli początku inwazji Rosji na Ukrainę, na teren Rzeczypospolitej Polskiej zaczęli napływać uchodźcy z Ukrainy. W związku z zaistniałą sytuacją Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim był w stałym kontakcie z koordynatorami zarządzania kryzysowego na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Uchodźcy z Ukrainy na terenie miasta przebywali w 1 zorganizowanym zbiorowym miejscu pobytu, w którym przeprowadzono 5 kontroli w zakresie stanu sanitarnego, warunków zakwaterowania i nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia. Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień. Opieka medyczna dla uchodźców zapewniona była przez lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej. W ramach nadzoru epidemiologicznego prowadzony był monitoring zachorowań na choroby zakaźne wśród uchodźców. W trakcie kontroli i pogadanek w zorganizowanych miejscach pobytu przekazywano informacje dotyczące obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych i przepisów z nimi związanych oraz informacje w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych.

Podsumowanie

- Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284 z późn. zm.) kierownicy podmiotów leczniczych oraz inne osoby udzielające świadczeń zdrowotnych podejmują działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Do działań tych należą m.in. monitorowanie zakażeń

związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i czynników alarmowych, ocena ryzyka wystąpienia zakażeń oraz opracowywanie i aktualizowanie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. Niezbędne jest dalsze kontynuowanie nadzoru epidemiologicznego nad zachorowaniami na choroby zakaźne, szybkie ich zgłaszanie i wykrywanie oraz prowadzenie działań prewencyjnych.

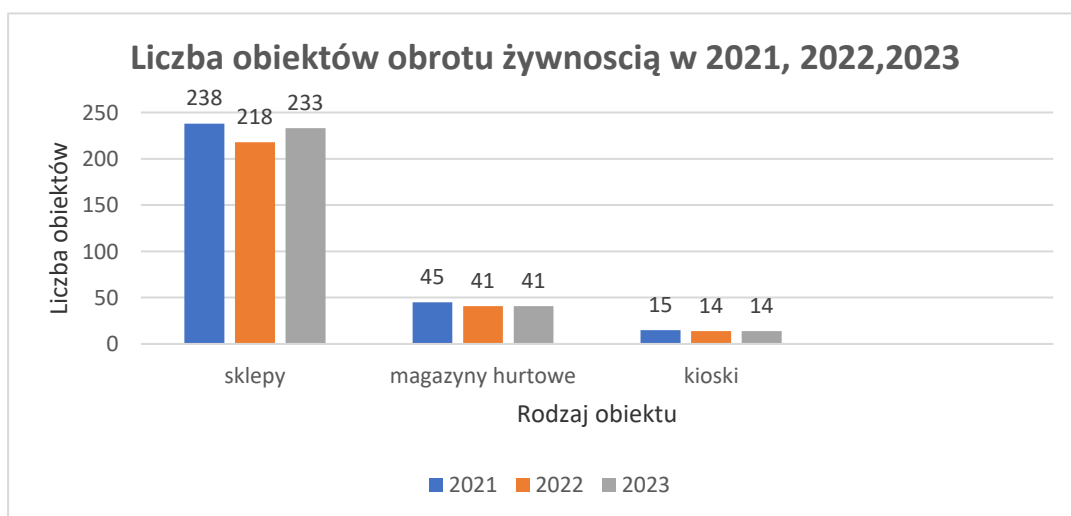
- Należy kontynuować nadzór nad wykonawstwem obowiązkowych szczepień ochronnych oraz procedurami obowiązującymi w placówkach wykonujących szczepienia ochronne. Niezbędne jest dalsze prowadzenie działań promujących szczepienia ochronne obowiązkowe oraz zalecane (zwłaszcza przeciw grypie i Covid-19).

- Działania ruchów antyszczepionkowych skutkują wzrastającą liczbą rodziców (opiekunów) uchylających się od obowiązku szczepień swoich dzieci.

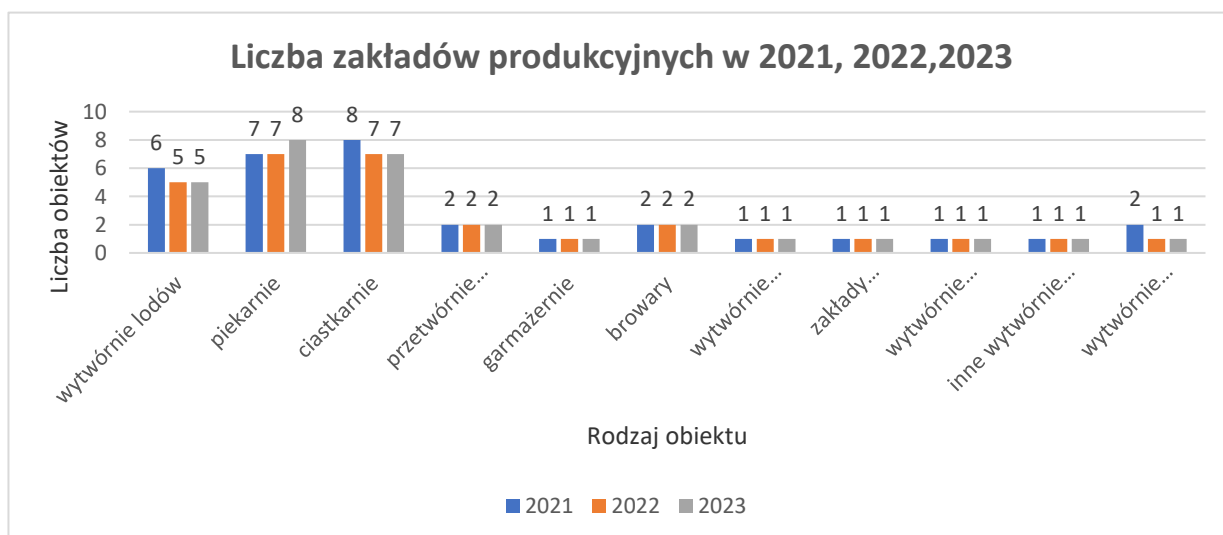
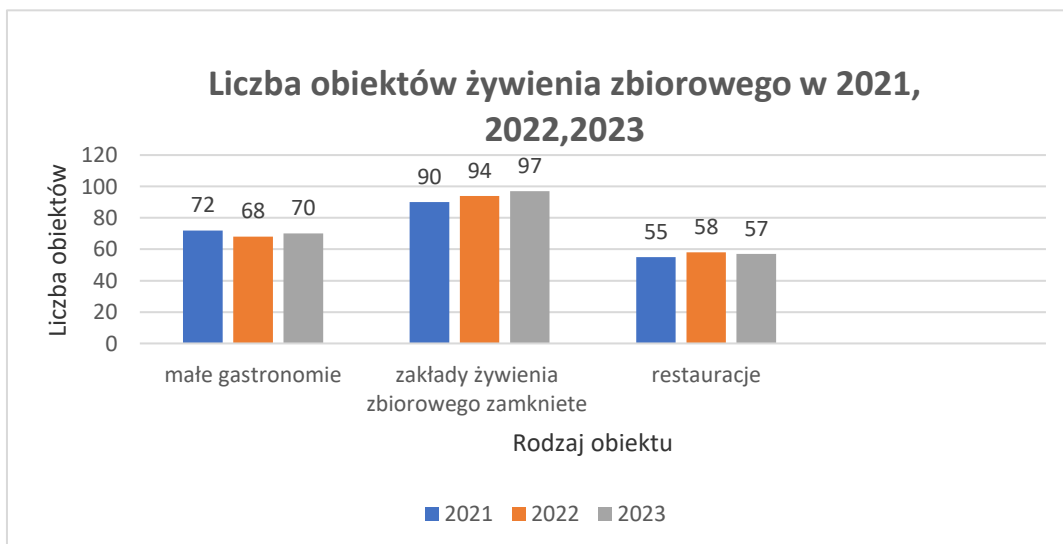
Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością objętych było 808 obiektów. Struktura obiektów ulega nieznacznym wahaniom, co uwidaczniają przedstawione poniżej wykresy. Łącznie w powiecie grodzkim i ziemskim przeprowadzono 633 kontrole planowane z 742 zaplanowanych w harmonogramie na rok 2023. Przeprowadzono 1003 kontrole pozaplanowe związane z interwencjami, systemem RASFF, sprawdzeniem wcześniej stwierdzonych nieprawidłowości, zatwierdzaniem zakładów.

Harmonogram na rok 2023 przygotowano biorąc pod uwagę ocenę ryzyka i zrealizowano na poziomie 85,30%, co było spowodowane tym, że część z zaplanowanych do kontroli zakładów nie prowadziła działalności w 2023 roku, tzn. zawieszono prowadzenie działalności lub wykreślono zakład z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W wymienionych obiektach przeprowadzono w omawianym okresie 967 kontroli sanitarnych. Podczas prowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- obiekty produkujące i wprowadzające do obrotu środki spożywcze nietrwałe mikrobiologicznie,
- przestrzeganie zasad opartych na procedurach systemu zapewnienia jakości HACCP oraz GHP/GMP w zakładach produkcji i obrotu żywnością,
- obiekty w których stwierdzano nieprawidłowości w latach ubiegłych,
- przestrzeganie zasad higieny w obrocie oraz w procesach produkcyjnych środków spożywczych,
- środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementy diety – warunki przechowywania, a szczególnie ich znakowanie,
- materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, ze szczególnym uwzględnieniem wyrobów ceramicznych w zakresie pisemnej deklaracji zgodności oraz kontroli wymagań dotyczących dobrej praktyki produkcyjnej,
- produkcję pierwotną żywności pochodzenia roślinnego.

W ramach kontroli granicznej jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2023 roku dokonano oceny ogółem 2735 partii produktów, w tym:

- 1079 partii środków spożywczych
- 1656 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek środków spożywczych i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Na podstawie kontroli dokumentacji, oględzin masy towarowej oraz badań organoleptycznych w magazynach, składach celnych, urzędzie celnym, w zakładzie u eksportera oceniono 1079 partii środków spożywczych z importu i wysłanych do krajów trzecich oraz 1656 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z importu.

Nie wydawano decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu partii importowanych środków spożywczych i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2023 roku przeprowadzono ogółem 376 granicznych kontroli sanitarnych:

- 240 kontroli przeprowadzono w składach celnych i urzędzie celnym
- 88 kontroli w miejscu docelowego przeznaczenia (magazynie)
- 48 kontroli w zakładzie eksportera

Wydano 602 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze/wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością przekraczające granice, w tym:

- 332 świadectw dot. środków spożywczych
- 270 świadectwa dotyczących wyrobów do kontaktu z żywnością.

Sporządzono 376 protokołów kontroli przywożonych z zagranicy/wywożonych za granicę partii produktów.

Wystawiono 110 decyzji płatniczych dot. importu i eksportu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim działając na podstawie § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 marca 2017 roku w sprawie współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z organami celnymi w zakresie granicznych kontroli sanitarnych (Dz. U. poz. 567), przesłał 6 zawiadomień, że wyraża zgodę na przeprowadzenie kontroli sanitarnej partii środków spożywczych u odbiorcy.

Ogółem do badań laboratoryjnych w 2023 roku pobrano 281 próbek, w tym 3 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością.

Ogółem zakwestionowano 4 próbki.

Próbki żywności kwestionowano ze względu na :

- nieprawidłowe znakowanie - 2 próbki,
- przekroczenie NDP pozostałości pestycydów – 2 próbki

W przypadku stwierdzanych nieprawidłowości przekazano sprawy zgodnie z kompetencjami terenowo właściwym państwowym powiatowym inspektorom sanitarnym, poinformowano producentów.

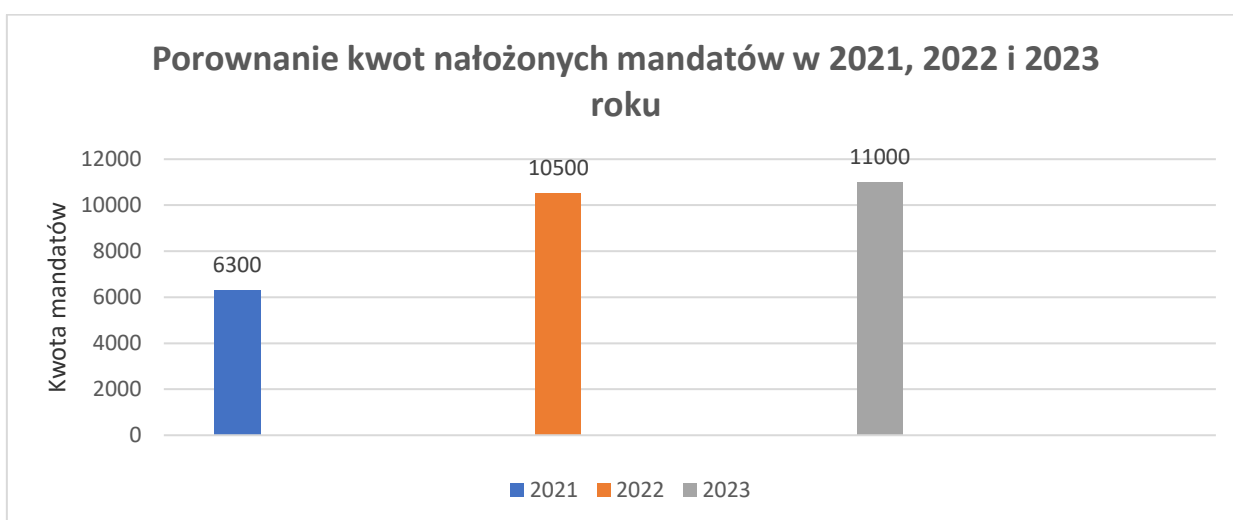
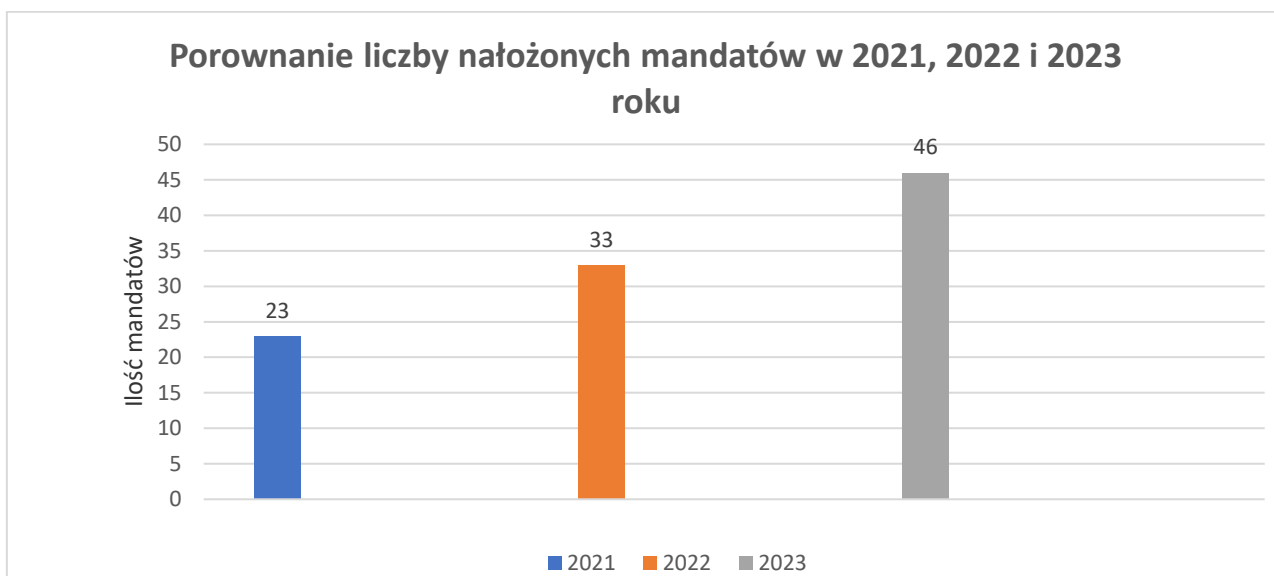
Próbek materiałów d/k z żywnością nie kwestionowano.

W 2023 roku za stwierdzone podczas kontroli sanitarnych uchybienia na terenie powiatu grodzkiego nałożono 46 grzywien w drodze mandatu karnego, na kwotę 11 000 zł. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba nakładanych mandatów uległa zwiększeniu.

Karanie mandatowe stosowano m.in. za następujące uchybienia:

- niewłaściwe cechy organoleptyczne i jakość zdrowotna produktów żywnościowych
- obrót środkami spożywczymi po upływie terminu przydatności do spożycia
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń

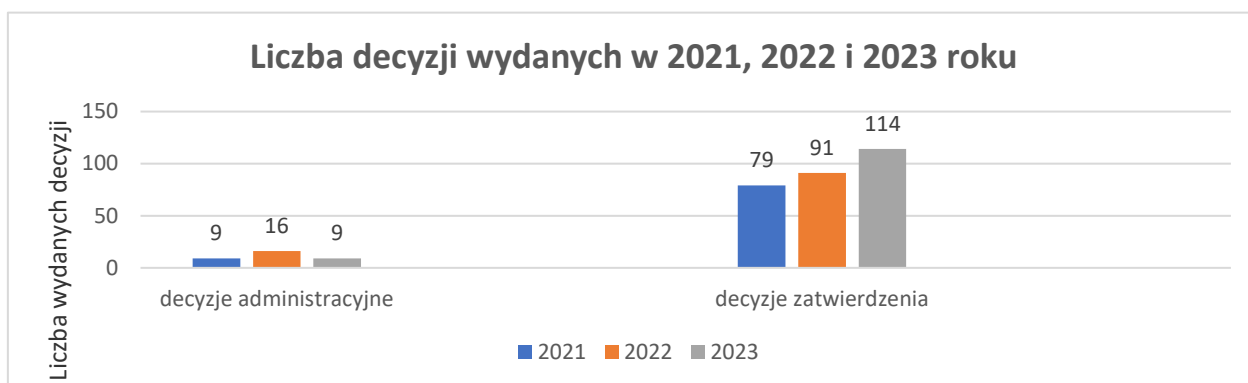
Najwięcej grzywien w drodze mandatów karnych nałożono w sklepach spożywczych oraz zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

W roku 2023 wydano 9 decyzji administracyjnych, które dotyczyły niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń, urządzeń, sprzętu i wyposażenia w zakładach w tym 3 zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, 2 w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego, 1 w zakładzie piekarniczym, 1 w ciastkarni, 1 w przetwórni owocowo-warzywnej, 1 w wytwórni materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Większość wydawanych decyzji wykonywana była w terminie.

Do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego skierowano 8 wniosków o nałożenie kary pieniężnej w tym 2 dla zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, 1 dla magazynu hurtowego, 3 dla sklepów spożywczych, 1 dla wytwórni lodów, 1 dla zakładu produkcji pierwotnej. Wnioski kierowano m. in. za prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z posiadanym zatwierdzeniem, działalność bez złożenia wniosku o wpis lub/i zatwierdzenie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, nieprawidłowości w oznakowaniu, nieprawidłowości w prezentacji i reklamie suplementów diety.

Ponadto wydano 114 decyzji zatwierdzających działalność – zgodnie z Ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448).

W 2023 roku nie zgłaszano zbiorowych zatruc pokarmowych na terenie powiatu grodzkiego. W 2023 roku zarejestrowano i rozpatrzono 55 interwencji, z których za zasadne stwierdzono 9 (co stanowi 16,36%).

W przypadku interwencji zasadnych podczas kontroli stwierdzano najczęściej:

- niewłaściwe cechy organoleptyczne i niewłaściwą jakość zdrowotną środków spożywczych;
- obrót środkami spożywczymi po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości;
- niewłaściwy stan sanitarny obiektów.

Konsumenci najczęściej składali interwencje dot. nieprawidłowości w sklepach spożywczych oraz zakładach żywienia zbiorowego otwartego.

Osoby składające interwencje z podaniem danych kontaktowych otrzymały pisemne, telefoniczne lub pocztą elektroniczną odpowiedzi.

W przypadkach interwencji zasadnych zastosowano karanie mandatowe – nałożono 9 mandatów karnych na łączną kwotę 2 300 zł.

Właściciele nowo otwartych obiektów są informowani o obowiązku wprowadzenia w swoim obiekcie zasad systemu HACCP, który wynika z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448) oraz wprost z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 178/2002 a także Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1 z późn. zmianami). Poprawność przestrzegania powyższego jest na bieżąco monitorowana podczas każdej kontroli sanitarnej.

W roku 2023 w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt – RASFF, podjęto działania w przypadku 74 zgłoszonych powiadomień, w tym 10 to powiadomienia alarmowe i 62 powiadomienia informacyjne. Ponadto odnotowano 1 powiadomienie o niezgodności dotyczące migracji formaldehydu oraz 1 powiadomienie o odrzuceniu na granicy z powodu stwierdzenia niedozwolonych substancji sildenafilu i tadalafilu w paście ziołowej. Przeprowadzono ogółem 93 kontrole sanitarne w ramach systemu RASFF, ponadto część czynności kontrolnych zostało zrealizowanych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, w tym przez telefon.

W 2023 roku, prowadzono współpracę z następującymi jednostkami:

Współpraca z Państwową Inspekcją Weterynaryjną

W 2023 roku współpraca z Inspekcją Weterynaryjną prowadzona była w oparciu o Porozumienie z dnia 16 listopada 2018 roku o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej zawarte pomiędzy

Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Piotrkowie Tryb. i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Piotrkowie Trybunalskim

W dniu 24.01.2024 roku przeprowadzono kontrolę wspólnie z przedstawicielami organów Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej w Piotrkowie Trybunalskim w związku z pismem Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 12.01.2023 r., znak: ŁPWIS.NSHŻ.9020.41.2022.TW oraz pismem Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 11.01.2023 r., znak: SŻ.9020.15.4.2023.ENZ dot. podejrzenia importu z Ukrainy pszenicy deklarowanej przy odprawie celnej jako przeznaczonej na cele techniczne, która mogła być później wykorzystana na cele spożywcze – postępowanie w toku. W roku sprawozdawczym 2023 nie przeprowadzono wspólnych kontroli w związku z interwencjami.

W ramach współpracy:

- w dniu 31.01.2023 roku. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Sieradzu powiadomienie dot. zgody na przyjęcie mięsa drobiowego do podmiotu: AGRO – RYDZYNA Sp. z o.o. ul. Prusinki 1, 97-320 Wolbórz z podmiotu Plukon Sieradz Sp. z o.o. Gruszczyce 97A, 98-235 Błaszki, WNI 10140501. Mięso pochodziło z uboju kurcząt brojlerów pochodzących z obszaru zapowietrzonego ptasią gripą;
- w dniu 27.01.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Staszowie powiadomienie dot. kontroli podmiotów zajmujących się sprowadzaniem z terenu Ukrainy materiałów paszowych pochodzenia roślinnego – prowadzone było dalsze postępowanie ww. sprawie;
- w dniu 09.02.2023 roku, 24.04.2023 roku oraz 05.05.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Trybunalskim powiadomienie w związku z importem rzepaku z Ukrainy - prowadzone była dalsze postępowanie ww. sprawie;
- w dniu 14.08.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Inowrocławiu powiadomienie dotyczącą stwierdzenia obecności Doksykliny w mięsie z kurcząt RSP NOWOŚĆ WNI 04073901 dot. CD Kaufland;
- w dniu 18.08.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kutnie powiadomienie dotyczące stwierdzenia obecności Salmonella spp. w 10g w produkcie pn. mięso garmazeryjno - wołowe, surowy wyrób mięsny;
- w dniu 28.09.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kutnie powiadomienie o przekroczeniu ilości Escherichia coli w produkcie pn. Polędwiczka wieprzowa;
- w dniu 01.09.2023 roku oraz 28.11.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Trybunalskim powiadomienie dot. wystąpienia włośnicy (Trichinellosis) w próbkach pochodzących od dzików;
- w dniu 04.09.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Siedlcach pismo przekazujące sprawę do załatwienia zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową dot. stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych poziomów pozostałości: Metrionidazol w osoczu;
- w dniu 27.10.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Krakowie powiadomienie o stwierdzeniu wystąpienia Salmonella – Enteritidis w fermie kur niosek;
- w dniu 06.07.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Wałbrzychu powiadomienie dot. wykrycia Salmonella z grupy D, Salmonella Enteritidis w produkcie Jaja od kury zielononóżki z chowu na wolnym wybiegu „klasa A”;
- w dniu 29.12.2023 roku otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Trybunalskim powiadomienie dotyczące dystrybucji mięsa drobiowego z podmiotu: Zakłady Drobiarskie w Stasinie Sp. z o.o. Stasin 13. Mięso drobiowe pozyskano od drobiu pochodzącego z gospodarstwa , w którym zostało stwierdzone ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI);

- dnia 21.09.2023 roku przekazano informację do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Trybunalskim o stwierdzeniu Salmonellozy jelitowej u jednej osoby w Gospodarstwie zajmującym się m.in. hodowlą drobiu;

W roku 2023 nie przeprowadzono wspólnych kontroli akcyjnych dot. zwrócenia szczególnej uwagi podczas kontroli na możliwość wystąpienia nielegalnej sprzedaży mięsa oraz produktów z mięsa wieprzowego lub dzików, pochodzących z państw, na terenie których wystąpił afrykański pomór świń.

W roku 2023 nie stwierdzono nieprawidłowości w usuwaniu odpadów kuchennych w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego oraz w obiektach pozostających pod wspólnym nadzorem w zakładach handlu detalicznego i hurtowego. Odpady przekazywane są do firm utylizacyjnych.

Nie przekazywano wyników badań laboratoryjnych zakwestionowanych próbek środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz informacji o nieprawidłowościach w oznakowaniu artykułów spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

W roku 2023 nie przekazywano informacji na temat zatruc pokarmowych.

W roku 2023 nie przekazywano informacji o podejrzeniu wystąpienia fałszowania świadectw, atestów i innych dokumentów wydawanych przez obie inspekcje.

Podejmowane były również działania wynikające z sytemu RASFF. Dotyczyły one piętnastu powiadomień w sprawach środków pochodzenia zwierzęcego.

W roku sprawozdawczym 2023 nie przeprowadzono wspólnych szkoleń.

W 2023 roku uzgodnione 2 razy z Inspekcją Weterynaryjną wykazy zarejestrowanych zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze pozostających pod wspólnym nadzorem oraz listy zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze, które produkują lub wprowadzają na rynek pasze lub materiały paszowe dla zwierząt. Pozostałe listy zakładów dotyczące m. in. pośrednictwa w sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną są wzajemnie przekazywane.

Inne działania:

W ramach współpracy przeprowadzono 2 kontrole obiektów pozostających pod wspólnym nadzorem PIS i WIS, wynikające z wcześniejszych ustaleń i były to:

- Sklep mięsny p. Daniel Lula w Wolborzu ul. Pl. Jagiełły 11 (kontrola z dnia 26.09.2023 r.),
- Sala bankietowa A. Radzikowska, ul. Modrzewskiego 78, Wolbórz (kontrola z dnia 19.04.2023 r.).

Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Przeprowadzono wspólnie 5 kontrole gospodarstw rolnych, w ramach „Planu działania na 2023 rok” dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego wynikającego z porozumienia o współdziałaniu inspekcji - PIS, PIORiN, IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”.

W toku działań pobrano 6 próbek warzyw zielonych do badań w kierunku: zanieczyszczenia azotanami 5 próbek, 1 próbkę w kierunku pozostałości pestycydów. Próbki nie były kwestionowane.

Współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska

Przeprowadzono wspólnie 1 kontrolę gospodarstw rolnych w ramach „Planu działania na 2023 rok dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego wynikającego z porozumienia o współdziałaniu inspekcji - PIS, PIORiN, IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”.

W toku działań pobrano 1 próbkę owoców miękkich do badań laboratoryjnych w kierunku metali.

Współpraca z Komendą Miejską Policji w Piotrkowie Trybunalskim

W roku 2023 Komenda Miejska Policji w Piotrkowie Trybunalskim przekazywała materiały dotyczące interwencji w markecie Kaufland odnośnie wprowadzania do obrotu środków spożywczych bez oznakowania, sposobu przechowywania oraz nieprawidłowego przechowywania produktów spożywczych.

Współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Łodzi

Przekazano:

- pismo z dnia 29.05.2023 roku dotyczące nieprawidłowości w oznakowaniu produktu pn. „MOYA ENERGIA ENERGY DRINK” Gazowany napój energetyzujący, zawierający kofeinę, taurynę i witaminy – prowadzenie sprawy w toku.
- pismo z dnia 29.05.2023 roku dotyczące nieprawidłowości w oznakowaniu produktu Cydr jabłkowy półsłodki, półmusujący gazowany a’ 500 ml.- prowadzenie sprawy zakończone.
- pismo z dnia 29.12.2023 roku dotyczące nieprawidłowości w prezentacji i reklamie suplementów diety w domenie internetowej www.allegro.pl - prowadzenie sprawy w toku.

Współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Farmaceutycznym

W 2023 roku nie prowadzono wspólnych działań.

Podsumowując należy stwierdzić, że stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku utrzymał się na dobrym poziomie. Dominowały obiekty spełniające wymagania sanitarno-higieniczne.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad jakością wody i warunkami higieny środowiska

Główne kierunki działań obejmowały prowadzenie monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakości wody w kąpielisku, pływalni, nadzór nad obiektami użyteczności publicznej oraz podejmowania działań w zakresie zgłaszanych interwencji.

W 2023 roku nadzorem objęto 320 obiektów. W ramach prowadzonej działalności skontrolowano 166 obiektów, co stanowi 52% nadzorowanych obiektów ogółem.

Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

Nadzorem sanitarnym objęto 2 wodociągi zaopatrujące w wodę do spożycia mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego oraz 5 wodociągi lokalne (wodociąg Aresztu Śledczego, wodociąg firmy „ID-Drink”, wodociąg firmy „Nowalijka”, wodociąg Samodzielnego Szpitala Wojewódzkiego ul. Rakowska 15, wodociąg stacji paliw BP przy ulicy Rakowskiej 50 – obiekt nowy).

We wszystkich wodociągach woda ujmowana ze studni głębinowych wymaga uzdatniania ze względu na zawartość żelaza, manganu, mętność, barwę i zapach. Uzdatnianie polega na filtracji wody przez złoża filtracyjne.

Na ujęciach zapewnione są chloratory w celu dozowania środka dezynfekcyjnego przy wystąpieniu zanieczyszczenia bakteriologicznego. W żadnym wodociągu nie chloruje się wody w sposób ciągły. Na ujęciu przy ul. 25 Pułku Piechoty 20 do uzdatniania wody stosuje się promieniowanie UV.

Stan sanitarno-techniczny urządzeń dobry. Wydano 36 ocen o przydatności wody do spożycia

W ocenie rocznej jakość wody w wodociągach odpowiadała wymaganiom dopuszczalnych norm.

Kąpielisko

W 2023 roku funkcjonowało kąpielisko „Słoneczko” przy zbiorniku „Bugaj” w Piotrkowie Trybunalskim, w którym jakość wody w roku poprzednim została oceniona jako niedostateczna. Urząd Miasta podejmował kontrole na terenach sąsiadujących z obiektem celem sprawdzenia realizacji przez właścicieli nieruchomości przepisów ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w zakresie usuwania nieczystości ciekłych. Woda badana była przed uruchomieniem oraz w trakcie sezonu w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora oraz w ramach kontroli urzędowej. Wydano 12 ocen dotyczących wody do kąpeli. O jakości wody do kąpeli informowano społeczeństwo poprzez środki masowego przekazu, stronę internetową PSSE w Piotrkowie Trybunalskim oraz Serwis Kąpieliskowy GIS (sk.gis.gov.pl). Po analizie wyników badań jakości mikrobiologicznej wody, na koniec sezonu kąpielowego, sklasyfikowano jakość wody w kąpielisku jako „niedostateczną”.

Baseny kąpielowe

W 2023 r. nadzorowano 2 kryte baseny kąpielowe w Piotrkowie Trybunalskim: przy ul. Próchnika 8/12 i ul. Belzackiej 106. Zarządca obiektu prowadził kontrolę wewnętrzną jakości wody. Zapewnione były bezpieczne warunki kąpeli.

Stan sanitarny obiektów - prawidłowy.

Obiekty użyteczności publicznej

Stałym nadzorem objęto takie obiekty jak: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, podmioty lecznicze, noclegownia, hotele, obiekty hotelarskie, pokoje gościnne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, dworce, tereny rekreacyjne, cmentarze, apteki, stacje paliw, areszt, zakłady posiadające środki transportu publicznego i zakłady pogrzebowe.

Skontrolowano 139 obiektów.

Decyzji w sprawie stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej nie wydawano.

W szpitalach, pogotowiu opiekuńczym, zakładzie rehabilitacji leczniczej, areszcie, placówkach opiekuńczych oraz internatach przeprowadzono oceny instalacji wody ciepłej pod względem skolonizowania bakteriami z rodzaju Legionella sp.

W obiektach, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii Legionella sp. w ciepłej wodzie użytkowej, prowadzono postępowanie administracyjne w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań.

Po podjętych, przez zarządców obiektów, działaniach naprawczych uzyskano pozytywne wyniki badań, co spowodowało zakończenie postępowania administracyjnego.

Zarządcy obiektu zostali zobowiązani do wykonania dodatkowych badań wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu

W 2023 roku nadzór sprawowano nad 282 zakładami. Skontrolowano 94 zakłady, w tym wszystkie solaria. We wszystkich solariach została umieszczona informacja o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz informacje o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium.

Hotele i obiekty hotelarskie

Nadzorem objęto 14 obiektów, w tym 7 hoteli posiadających kategoryzację. Pozostałe obiekty to obiekty hotelarskie nie posiadające kategoryzacji i pokoje gościnne.

Skontrolowano 3 hotele. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów dobry.

Dworce

Nadzór sprawowano nad dworcem PKP i stacją kolejową w Piotrkowie Trybunalskim.

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako dobry.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W 2023 roku sprawowano nadzór nad trzema zakładami pogrzebowymi, dwoma domami przedpogrzebowym (w tym jedno z prosektorium) i 3 cmentarzami.

Uchybień w zakresie stanu sanitarno-technicznego nie stwierdzono.

Wydano 12 postanowień w sprawie sprowadzenia zwłok / szczątków ludzkich z zagranicy.

Interwencje mieszkańców

W 2023 roku rozpatrzono 20 interwencji.

Interwencje dotyczyły: stanu czystości nieruchomości i mieszkań oraz uciążliwości powodowanych przez niewłaściwe użytkowanie lokali mieszkalnych, dokarmiania gołębi, wystąpienia awarii kanalizacji w budynkach wielorodzinnych, stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi. Interwencje w sprawach nie należących do właściwości Inspekcji Sanitarnej przekazano do załatwienia właściwym organom, pozostałe załatwiono zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Przeprowadzono osiem kontroli sanitarnych. 3 interwencje były zasadne i dotyczyły: stanu lokalu mieszkalnego, dokarmiania gołębi na balkonie, zalewania piwnic.

Sprawy inne:

Grzyboznawca PSSE w Piotrkowie Trybunalskim udzielił 25 porad dotyczących grzybów oraz uczestniczył w spotkaniu informacyjno - edukacyjnym dotyczącym grzybów i zasad bezpiecznego grzybobrania dla przedstawicieli Hufca ZHP w Piotrkowie Trybunalskim.

Wnioski

1. Mieszkańcy Piotrkowa Trybunalskiego zaopatrywani są w wodę nadającą się do spożycia o jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń.

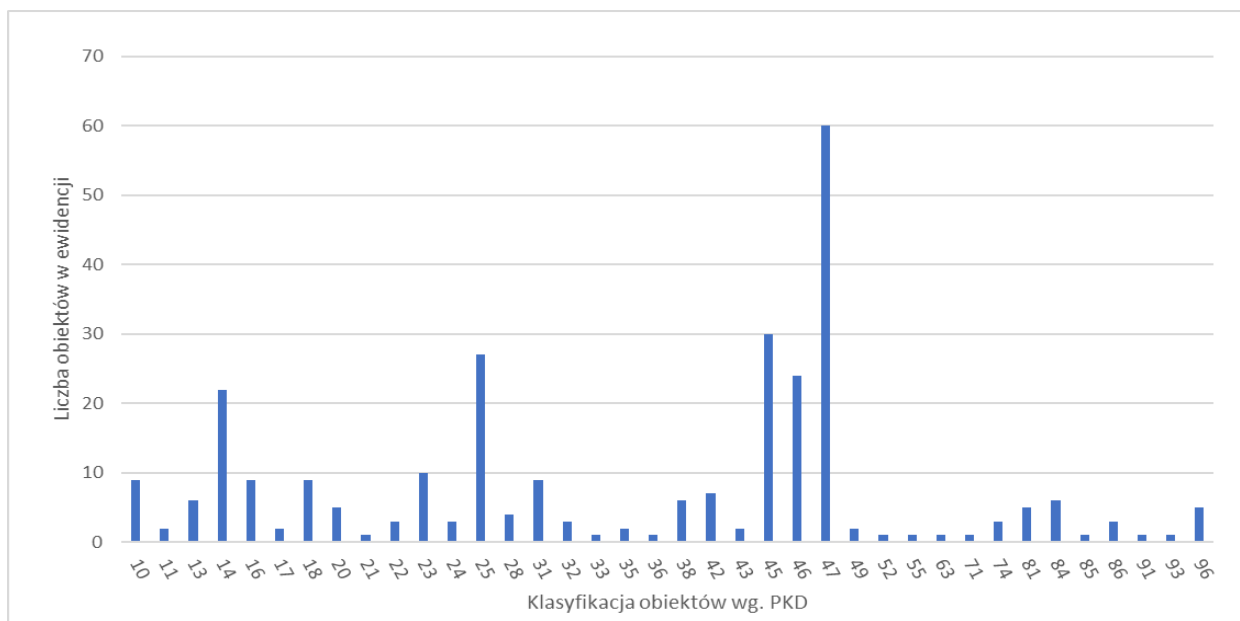
3. W związku ze sklasyfikowaniem jakości wody w kąpielisku w kolejnym sezonie kąpielowym jako „niedostateczny” Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny zaleca podjęcie przez właściciela / zarządcę terenu kąpieliska kompleksowych działań pozwalających ocenić, czy istniejący stan zbiornika (w tym m.in. zagadnienia dotyczące stanu hydrobiologicznego i przepływów wody) i terenów z nim sąsiadujących pozwoli na funkcjonowanie kąpieliska w obecnym miejscu, w kolejnym sezonie kąpielowym.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy

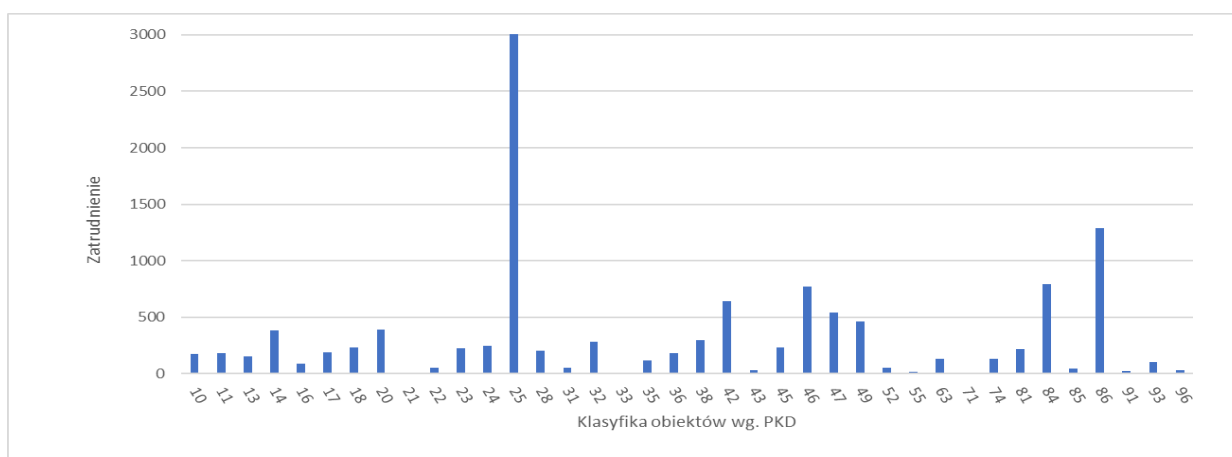
W 2023 roku na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego nadzorem objętych było 288 zakładów pracy i podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, w których zatrudnionych było 12321 pracowników. Skontrolowano 94 obiekty (33% zewidencjonowanych obiektów), w których przeprowadzono 108 kontroli w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy obejmujące m.in.:

- posiadanie aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia/chemicznych i fizycznych/ występujących na stanowiskach pracy,
- prowadzenia rejestrów i kart badań czynników szkodliwych,
- opracowania/uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego,
- informowania pracowników o istniejącym ryzyku, zagrożeniach na danym stanowisku pracy i zmniejszanie tych zagrożeń poprzez rozwiązania techniczne, organizacyjne oraz stosowanie środków ochrony zbiorowej i indywidualnej,
- realizację obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach przez podmioty stosujące i wprowadzające je do obrotu ,
- realizację obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- realizację obowiązków wynikających z ustawy o produktach kosmetycznych,
- realizację obowiązków przy wprowadzaniu do obrotu produktów biobójczych,
- realizację wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników chemicznych w tym o działaniu rakotwórczym, czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki,
- realizacji obowiązków nałożonych na pracodawcę zatrudniającego pracowników w warunkach narażenia na hałas i drgania mechaniczne.

Podmioty pod nadzorem wg klasyfikacji PKD

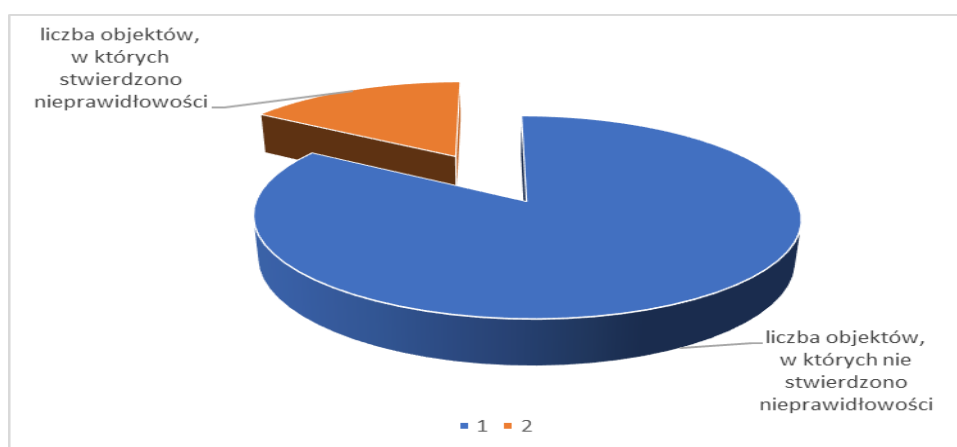
Zatrudnienie wg klasyfikacji PKD

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w 18 zakładach (co stanowi 19% skontrolowanych obiektów) w stosunku do których prowadzono postępowanie administracyjne. Wydano 18 decyzji zawierających nakazy dotyczące m. in.:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- opracowania/uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego,
- opracowania/uaktualnienia rejestrów i kart badań czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- doprowadzenia do obowiązujących norm stężenia chemicznych czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- doprowadzenia do obowiązujących norm natężenia hałasu występującego w środowisku pracy,
- zaprowadzenia rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z procesem technologicznym o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- zaprowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- przesłania do WSSE w Łodzi informacji o czynnikach rakotwórczych występujących w środowisku pracy,
- zaprzestania udostępniania na rynku i wycofania z obrotu mieszanin chemicznych (w tym produktów biobójczych) oraz produktów kosmetycznych,
- zapewnienia odpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń socjalnych.

Liczba podmiotów, w których stwierdzono nieprawidłowości w stosunku do liczby skontrolowanych obiektów

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono przekroczenia wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników chemicznych występujących w środowisku pracy w 2 zakładach pracy oraz natężeń czynników fizycznych – hałasu w jednym zakładzie pracy.

W 2023 roku stwierdzono, że w warunkach przekroczonych norm higienicznych dotyczących:

- hałasu zatrudnionych było 47 pracowników w 3 zakładach pracy,
- chemicznych czynników szkodliwych zatrudnionych było 20 pracowników w 2 zakładach pracy,

co stanowi 0,6% wszystkich zatrudnionych. Nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych dla pyłowych oraz pozostałych fizycznych czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy. Pracodawcy ograniczają narażenie pracowników na hałas ponadnormatywny poprzez zapewnienie indywidualnych ochron słuchu oraz zmian

organizacyjno – technicznych na stanowiskach pracy. Pracownicy zatrudnieni w narażeniu na hałas w zakresie badań profilaktycznych wykonują badania audiometryczne celem wczesnego wykrycia uszkodzenia narządu słuchu i podjęcia działań w zakresie ochrony zdrowia.

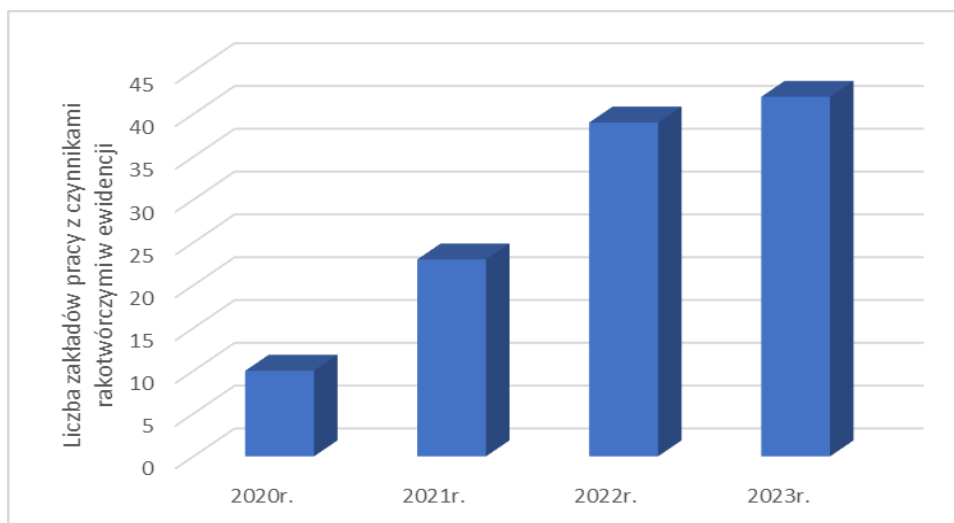
Nadzór sanitarny w zakresie narażenia pracowników na czynniki rakotwórcze i mutagenne.

W roku 2023 zarejestrowane były 42 zakłady, w których pracownicy narażeni byli na kontakt z substancjami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym bądź mutagennym. W roku sprawozdawczym skontrolowano 22 zakłady pracy, przeprowadzono 22 kontrole i 2 kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń ujętych w wydanych 6 decyzjach administracyjnych.

Stwierdzone uchybienia w skontrolowanych zakładach dotyczyły m.in.:

- braku przekazania do PWIS w Łodzi informacji o czynnikach rakotwórczych,
- braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania pracowników w kontakcie z mieszaniną o działaniu rakotwórczym,
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie mieszanin sklasyfikowanych jako rakotwórcze,
- braku aktualnych wyników pomiarów czynników rakotwórczych lub mutagennych.

Liczba zakładów pracy, w których pracownicy narażeni byli na kontakt z substancjami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym bądź mutagennym na przestrzeni lat 2020 – 2023.

Nadzór sanitarny w zakresie narażenia pracowników na czynniki biologiczne.

W roku 2023 nadzorem sanitarnym objętych było 58 zakładów pracy, w których pracownicy zatrudnieni byli w narażeniu na czynniki biologiczne grupy 2 i 3 (nie występuje grupa 4). W roku sprawozdawczym skontrolowano 9 zakładów pracy, których pracownicy pozostawali w kontakcie z czynnikami biologicznymi gr. 2 i 3, przeprowadzono 9 kontroli, nie stwierdzono uchybień.

Nadzór sanitarny w zakresie stosowania, wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin.

Obszar kontroli w podmiotach wprowadzających do obrotu mieszaniny chemiczne oraz w zakładach pracy stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny obejmował przestrzeganie przepisów rozporządzenia REACH i CLP odnośnie obowiązku rejestracyjnego

substancji/mieszaniny, prawidłowej klasyfikacji substancji/mieszaniny pod kątem zagrożeń fizycznych, toksycznych dla człowieka i środowiska wodnego, prawidłowego oznakowania, konfekcjonowania, przekazywania informacji o zagrożeniach w łańcuchu dostaw (poprzez karty charakterystyki produktu), szkoleń z zakresu BHP przy pracach z chemikaliami, wyposażenia w środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, odzieży roboczej, oceny ryzyka zawodowego, badań lekarskich profilaktycznych oraz badań środowiska pracy. W 2023 roku zostało przeprowadzonych 31 kontroli w podmiotach wprowadzających do obrotu i 34 kontrole w podmiotach stosujących substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach i/lub wyrobach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości tj. brak aktualnych kart charakterystyki stosowanej mieszaniny w 1 zakładzie pracy oraz nieprawidłowe oznakowanie wprowadzanej do obrotu mieszaniny chemicznej w 1 podmiocie kontrolowanym. W związku z w/w nieprawidłowościami tutejszy Inspektor Sanitarny wydał decyzję wycofania z obrotu kwestionowanej mieszaniny, która została wykonana oraz decyzję administracyjną nakazującą posiadać aktualną kartę charakterystyki stosowanej mieszaniny. Pozostali pracodawcy posiadają aktualne spisy i karty charakterystyki stosowanych i wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, informują pracowników o zagrożeniach wynikających z ich stosowania, zapewniają w tym zakresie zarówno zbiorowe jak i indywidualne środki ochrony.

Nadzór sanitarny w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych.

Nadzór nad produktami biobójczymi dotyczył kontroli w zakresie sprawdzenia aktualności pozwolenia na obrót produktów biobójczych, zgodności danych z pozwoleniem, oceny substancji czynnej, oznakowania opakowania, prawidłowego opracowania kart charakterystyki, stosowania środków ostrożności związanych z magazynowaniem i stosowaniem produktów biobójczych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 20 kontroli, w tym 1 kontrolę dotyczącą podmiotu będącego w łańcuchu dostaw producentem i jednocześnie wprowadzającym do obrotu produkty biobójcze. W toku czynności kontrolnych w 1 podmiocie stwierdzono nieprawidłowości polegające na wprowadzaniu do obrotu produktu biobójczego bez aktualnego pozwolenia albo zezwolenia na handel równoległy albo pozwolenia na obrót. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami PPIS w Piotrkowie Trybunalskim wydał 1 decyzję nakazującą zaprzestania udostępniania i wycofania z obrotu kwestionowanego produktu, która została wykonana.

Nadzór sanitarny w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3

W zakresie nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i kat. 3 przeprowadzono 1 kontrolę w podmiocie wprowadzającym do obrotu aceton oraz 5 kontroli w podmiotach stosujących prekursory narkotykowe powyższych kategorii, nie stwierdzono uchybień.

Nadzór sanitarny w zakresie produkcji i wprowadzania do obrotu detergentów.

W 2023 roku na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego. Podmioty nie prowadziły działalności w zakresie produkcji detergentów.

Nadzór sanitarny w zakresie produkcji i wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

W zakresie bieżącego nadzoru nad produktami kosmetycznymi w 2023 roku przeprowadzono 16 kontroli, w tym 1 kontrola w podmiocie produkującym oraz 1 kontrola w podmiocie importującym produkty kosmetyczne pełniącym funkcję osoby odpowiedzialnej. Pozostałe kontrole przeprowadzone były w podmiotach dystrybuujących produkty kosmetyczne.

W wyniku kontroli stwierdzono w 1 obiekcie (dystrybutor) nieprawidłowości w zakresie wprowadzania o obrotu produktów kosmetycznych, w składzie których znajdowała się substancja zakazana w produktach kosmetycznych. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą zaprzestania udostępniania i wycofania z rynku kwestionowanych produktów, która została wykonana.

Postępowania administracyjne w zakresie chorób zawodowych.

Liczba zgłoszeń podejrzeń choroby zawodowej w 2023 roku – 6.

Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w 2023 roku – 8.

Decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej wydane w 2023 roku dotyczyły następujących jednostek chorobowych:

- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz (poz. 21 wykazu chorób zawodowych) – 3 decyzje;
- zespół wibracyjny: postać kostno-stawowa (poz. 22.2 wykazu chorób zawodowych) – 1 decyzja;
- przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie okołostawowe barku (poz. 19.4 wykazu chorób zawodowych) – 1 decyzja;
- nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: międzybłoniak opłucnej (poz. 17.2 wykazu chorób zawodowych) – 1 decyzja;
- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych) – 1 decyzja;
- pylica płuc - pylica krzemowa (poz. 3.1 wykazu chorób zawodowych) – 1 decyzja.

Decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w 2023 roku nie wydawano.

Nadzór nad środkami zastępczymi.

W 2023 roku nie odnotowano zgłoszeń dotyczących zatruc środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2023 roku przeprowadzono 3 kontrole w podmiotach wprowadzających do obrotu produkty na bazie konopi – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego w 2023 roku nie stwierdzono punktów sprzedaży wprowadzających do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne.

Nadzór nad warunkami pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest

W związku z realizacją przez samorządy rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” i prowadzonego nadzoru nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, przeprowadzono 1 kontrolę podmiotu zajmującego się usuwaniem/zabezpieczaniem/transportem wyrobów zawierających azbest, posiadającego siedzibę na terenie miasta Piotrków Trybunalskim, uchybień nie stwierdzono.

Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy, Służbą Medycyny Pracy oraz innymi instytucjami

- Państwowa Inspekcja Pracy - wymieniano informacje dotyczące liczby i rodzaju stwierdzonych chorób zawodowych w zakładach pracy; informowano o wystawionych decyzjach dotyczących choroby zawodowej; przekazano zgodnie z kompetencjami prośbę o interwencję dot. warunków pracy.
- Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Łodzi i Instytut Medycyny Pracy w Łodzi –

współpraca w sprawach chorób zawodowych i przekazywania danych dot. oceny narażenia zawodowego pracowników w prowadzonych przez inspekcję sanitarną postępowaniach.

- Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej – wymiana informacji w zakresie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze oraz produkty kosmetyczne.

Promocja zdrowia

Na stronie internetowej PSSE w Piotrkowie Tryb. zamieszczone zostały informacje dotyczące:

- Europejskiego Dnia Radonu 2023 oraz informacje o zagrożeniach jakie niesie z sobą narażenie ludzi na radon. W trakcie trwania czynności kontrolnych informowano pracodawców o zagrożeniach wynikających z narażenia pracowników na działanie radonu oraz ze sposobami jego uniknięcia.
- Ogólnopolskiej akcji kontroli produktów do odstraszania i zwalczania komarów i kleszczy – w 2023 roku w trakcie kontroli sanitarnych nie stwierdzono w sprzedaży produktów biobójczych grupy 16 i 18, które nie spełniały wymagań określonych w przepisach prawa.

W ramach działań edukacyjnych w 2023 roku. podczas kontroli przeprowadzanych w zakładach pracy kontynuowano działania w zakresie przekazywania informacji o zagrożeniach dla życia i zdrowia ludzi jakie niesie zażywanie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych poprzez przekazanie pracodawcom ulotek pt. „Dopalacze to śmierć”, ulotek zawierających informację o zagrożeniach, z prośbą o zamieszczenie ich na tablicach ogłoszeń, monitorach ekranowych w zakładach oraz przekazanie tych informacji pracownikom podczas szkoleń bhp.

Prowadzono działania kontrolne w ramach monitorowania przestrzegania przepisów z zakresu ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych w miejscu pracy, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzanych kontroli w 2023 roku stwierdza się, że w nadzorowanych zakładach pracy występują przekroczenia dopuszczalnych norm higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w odniesieniu do narażenia na hałas i czynniki chemiczne. W wyniku przeprowadzanych przez pracodawców działań naprawczych sukcesywnie uzyskuje się poprawę warunków pracy w zakresie ograniczenia narażenia pracowników na hałas i szkodliwe czynniki chemiczne o ile pozwalają na to występujące procesy technologiczne i możliwości organizacyjno-techniczne. Warunki pracy ulegają poprawie co potwierdza fakt, iż w nadzorowanych zakładach pracy w 2023 roku nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm w zakresie narażenia pracowników na pozostałe czynniki fizyczne (m.in. wibrację) oraz występujące w środowisku pracy czynniki pyłowe.

Choroby zawodowe stwierdzone w 2023 roku wystąpiły u byłych pracowników, zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia przez okres kilkudziesięciu lat.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji.

W 2023 roku na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego w zakresie kontroli przestrzegania przepisów, określających wymagania higieniczno – sanitarne w zakładach nauczania,

wychowania, opieki i wypoczynku prowadzono nadzór nad 132 placówkami, w tym 108 zakładami stałymi i 24 zgłoszonymi turnusami wypoczynku letniego i zimowego.

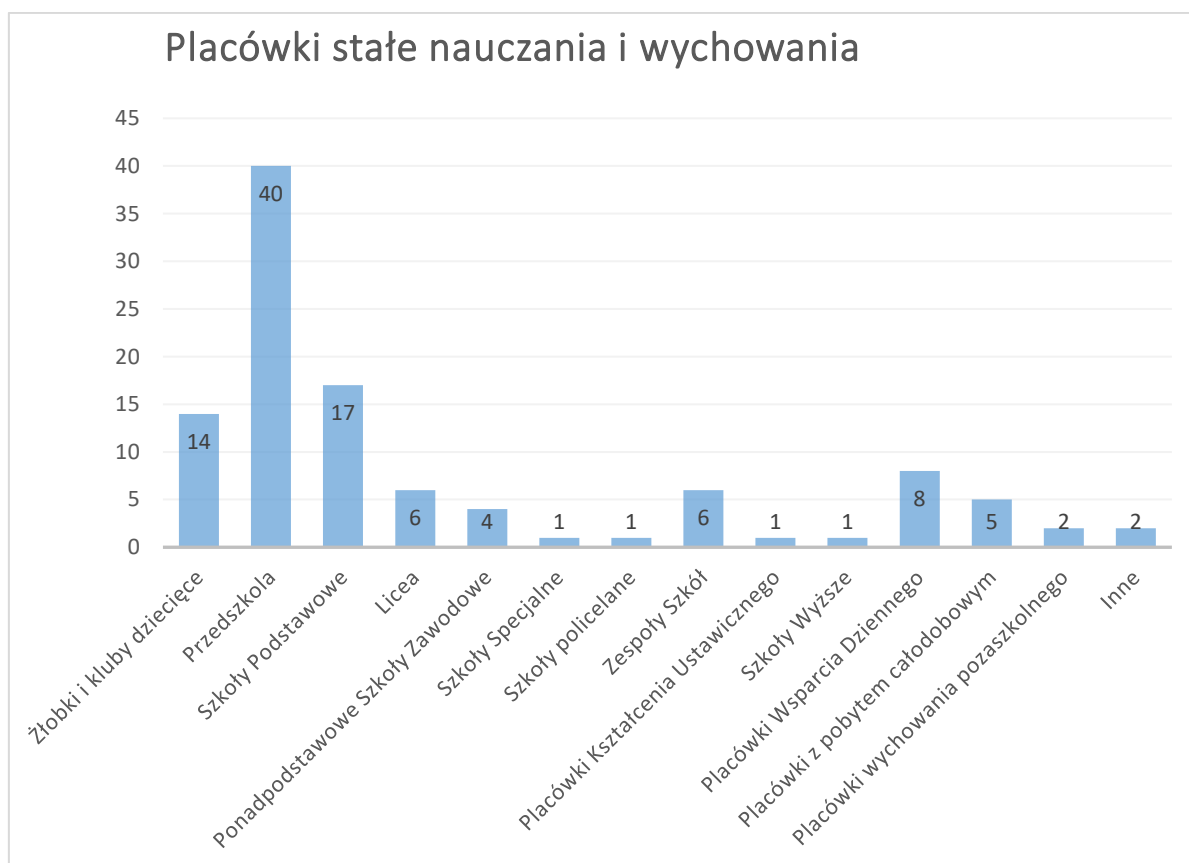
Skontrolowano 95 obiektów, w których przeprowadzono 101 kontroli, w tym:

- 82 kontrole placówek stałych nauczania i wychowania tj. szkół, placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, opieki nad dziećmi do lat 3;
- 19 kontroli turnusów zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Ponadto w 2023 roku przeprowadzono 6 kontroli pomieszczeń zajmowanych przez uchodźców z Ukrainy w nadzorowanych placówkach stałych.

W 2023 roku wydano 6 decyzji merytorycznych, w tym 5 zmieniających termin realizacji obowiązków i 1 decyzję na wniosek strony, stwierdzającą zapewnienie właściwych warunków lokalowych w pomieszczeniach placówek oświatowych – opiekuńczych oraz 3 decyzje płatnicze w związku z uchybieniami stwierdzonymi podczas kontroli.

Podział na poszczególne typy placówek nauczania i wychowania obrazuje poniższy wykres:

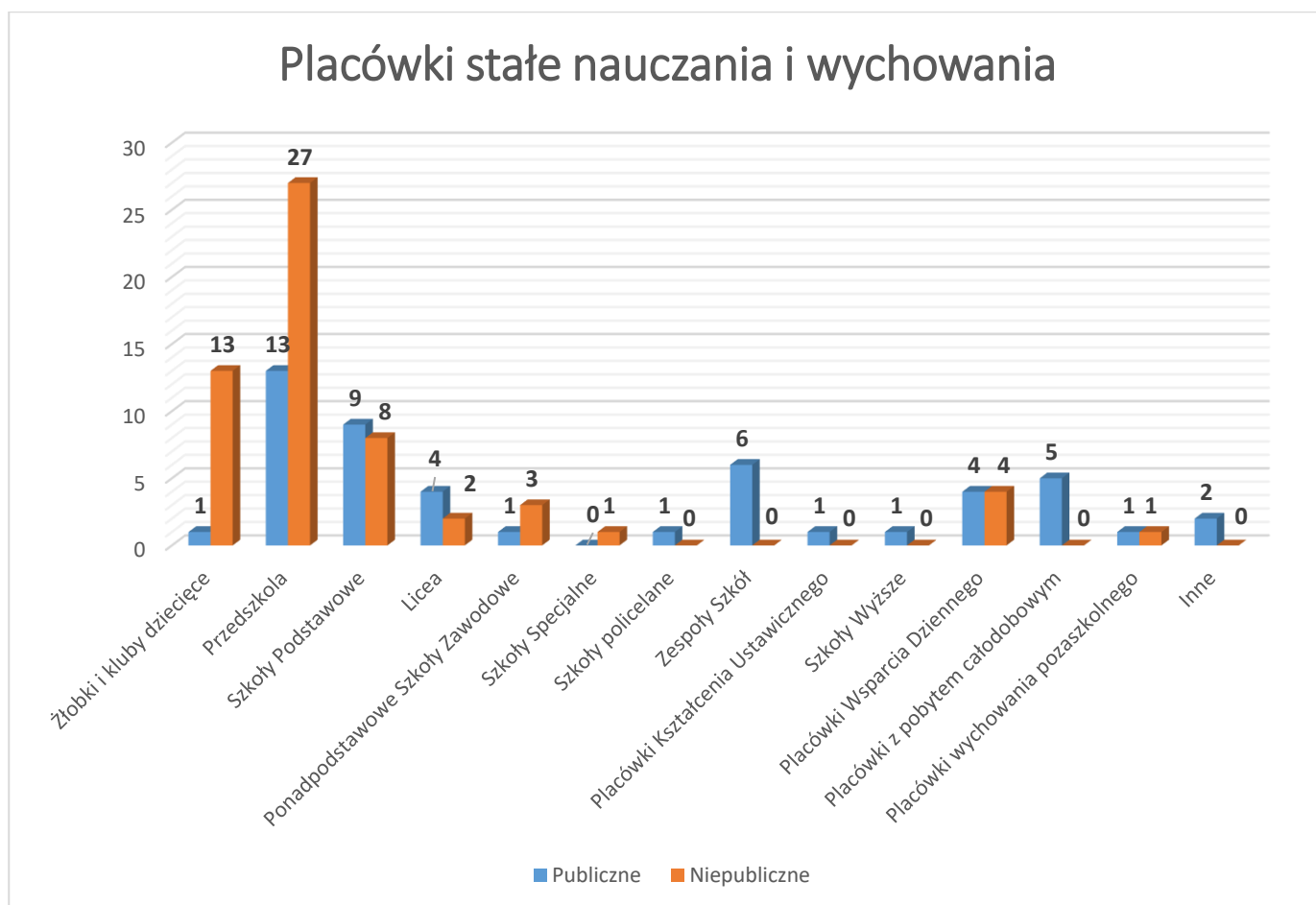

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania obejmował m.in.

- ocenę stanu sanitarnego i higienicznego budynków i pomieszczeń żłobków i klubów dziecięcych, przedszkoli, szkół, ośrodków wypoczynku dzieci i młodzieży;
- ocenę higieny procesu nauczania m.in. dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii, rozkładu zajęć lekcyjnych, obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych, warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz rekreacji;
- ocenę zapewnienia uczniom profilaktycznej opieki zdrowotnej.

Podział nadzorowanych placówek nauczania i wychowania na publiczne i niepubliczne obrazuje poniższy wykres

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych- żłobki i kluby dziecięce

W 2023 roku nadzorem objętych było 10 żłobków, w tym 1 publiczny, 9 niepublicznych oraz 4 kluby dziecięce niepubliczne. Skontrolowano 11 obiektów, przeprowadzając 14 kontroli – 13 w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pobytu dzieci oraz otoczenia obiektów i 1 kontrolę sprawdzającą wykonanie zaleceń pokontrolnych.

W 2023 roku wydano 1 decyzję na wniosek strony, stwierdzającą zapewnienie właściwych warunków lokalowych w pomieszczeniach placówek oświatowych i opiekuńczych.

Wszystkie skontrolowane żłobki i kluby dziecięce funkcjonowały w budynkach przystosowanych do prowadzonej działalności opiekuńczo-wychowawczej. Placówki zapewniły właściwe warunki sanitarno-higieniczne, budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym. W 2023 roku na rzecz poprawy warunków pobytu wychowanków uzyskano poprawę w 1 klubie dziecięcym niepublicznym.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych: - przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

W 2023 roku nadzorem objętych było: 39 przedszkoli, w tym 13 publicznych oraz 1 terapeutyczny punkt przedszkolny.

W 2023 roku zarejestrowano 1 niepubliczne przedszkole i 1 terapeutyczny punkt przedszkolny.

Skontrolowano 26 obiektów, przeprowadzając 27 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pobytu dzieci oraz otoczenia obiektów i 1 kontrolę sprawdzającą wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Nadzorem sanitarnym objęto także place zabaw na terenie przedszkoli, w szczególności pod względem zapewnienia ochrony przed zanieczyszczeniami odzwierzęcymi. Przed rozpoczęciem sezonu wiosennego oraz letniego przypominano o obowiązku wymiany piasku w piaskownicach oraz zapewnienia ochrony przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi. Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych placów zabaw nie budził zastrzeżeń.

Wydano 1 decyzję merytoryczną zmieniającą termin realizacji zobowiązań dotyczącą 1 przedszkola publicznego w związku ze stwierdzonym złym stanem higieniczno-sanitarny oraz technicznym – nieprawidłowości dotyczyły pomieszczeń dla dzieci gr. trzylatków, wentylacji, zabezpieczenia grzejników CO.

W 2023 roku na rzecz poprawy warunków pobytu wychowanków uzyskano częściową poprawę w 5 przedszkolach (1 publicznym i 4 niepublicznych) poprzez: remonty bieżące pomieszczeń m.in. malowanie ścian, sufitów w pomieszczeniach dla dzieci, wymianę stolarki drzwiowej, punktów oświetlenia sztucznego i przywrócenie sprawności wentylacji mechanicznej w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz zakup nowych mebli edukacyjnych, pomocy dydaktycznych.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych - szkoły

W 2023 roku pod nadzorem objętych było 36 szkół, w tym:

- 17 szkół podstawowych, w tym 9 publicznych;
- 6 liceów ogólnokształcących, w tym 4 publiczne;
- 3 technika, w tym 1 publiczne;
- 1 szkoła branżowa niepubliczna;
- 6 zespołów szkół ponadpodstawowych publicznych;
- 1 szkoła podstawowa specjalna, niepubliczna;
- 1 szkoła policealna, publiczna;
- 1 szkoła wyższa, publiczna;

W 2023 roku zarejestrowano 1 liceum ogólnokształcące niepubliczne.

Ogółem skontrolowano 25 szkół, przeprowadzono 24 kontrole w zakresie oceny stanu sanitarnego pomieszczeń oraz terenu szkoły.

W 4 placówkach prowadzone jest postępowanie administracyjne tj.

- 1 szkole podstawowej publicznej, 1 liceum ogólnokształcącym publicznym, 2 zespołach szkół ponadpodstawowych publicznych.

W 2023 roku wydano 5 decyzji merytorycznych, w tym 1 nową i 4 zmieniające termin wykonania zobowiązań Decyzji PPIS w Piotrkowie Tryb. oraz 1 decyzję płatniczą.

– *zły stan tylko techniczny stwierdzono:*

w 1 szkole podstawowej publicznej, nieprawidłowości dotyczą:

- ścian, sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, zapewnienia standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, wentylacji realizacja zobowiązań decyzji PPIS w Piotrkowie Tryb. została przedłużona do dnia 31.08.2025 roku;

- ścian, sufitów w pomieszczeniach łącznika między szkołą a salą gimnastyczną i sali gimnastycznej oraz siłowni realizacja zobowiązań decyzji do dnia 30.08.2024r.;

w 2 zespołach szkół ponadpodstawowych publicznych, nieprawidłowości dotyczą:

- ścian, sufitów w korytarzach, w jednej klatce schodowej, w małej sali gimnastycznej, podłóg w dwóch pomieszczeniach przebieralni przy dużej sali gimnastycznej termin realizacji decyzji PPIS w Piotrkowie Tryb. został przedłużony do dnia 31.08.2026r.

- podłogi w pomieszczeniu szatni szkolnej realizacja zobowiązania decyzji PPIS w Piotrkowie Tryb. została przedłużona do 11.02.2024 roku;

- *zły stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny stwierdzono:*

w 1 liceum ogólnokształcącym publicznym, nieprawidłowości dotyczą:

- pomieszczeń: sali gimnastycznej z zapleczem, szatni, higieniczno-sanitarnych dla dziewcząt, wentylacji, realizacja zobowiązań decyzji PPIS w Piotrkowie Tryb. została przedłużona do dnia 31.12.2024 roku;

W 2023 roku na rzecz poprawy warunków pobytu uczniów uzyskano poprawę w 2 szkołach podstawowych publicznych i 2 niepublicznych, w 1 szkole podstawowej specjalnej niepublicznej i w 1 liceum ogólnokształcącym publicznym - zostały zrealizowane zamierzenia inwestycyjne i terminowe zalecenia pokontrolne poprzez remonty bieżące m.in. malowanie ścian, sufitów, podłóg i lamperii w ciągach komunikacyjnych, pomieszczeniach do nauki, wymiana stolarki drzwiowej, punktów oświetlenia sztucznego, remonty bieżące i przywrócenie sprawności wentylacji mechanicznej w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, zakup nowych mebli edukacyjnych oraz pomocy dydaktycznych.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych - specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy

Nadzorem objęty był 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, w którego skład wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 1 Specjalna, Szkoła Podstawowa nr 17 Specjalna, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy oraz Grupy wychowawcze działające na zasadzie dawnego internatu, Zespoły rewalidacyjno – wychowawcze – zajęcia grupowe i indywidualne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka do momentu podjęcia nauki w szkole.

Stan higieniczno-sanitarny placówek nie budził zastrzeżeń.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych - dom dziecka

W 2023 roku zakończono remont generalny budynku wraz z przebudową w ramach realizacji inwestycji pn. „Podział istniejącego budynku Domu Dziecka na dwie części: budynek A i budynek B” realizowanego w ramach przedsięwzięcia „Reorganizacja systemu pieczy zastępczej w Piotrkowie Trybunalskim”. W związku z tym zarejestrowano Dom Dziecka nr 2. Stan higieniczno-sanitarny placówek nie budził zastrzeżeń.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych-pogotowie opiekuńcze

Uzyskano poprawę warunków pobytu wychowanków. Stan higieniczno-sanitarny placówki nie budził zastrzeżeń.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych - placówki wsparcia dziennego

W 2023 roku nadzorowano 8 placówek wsparcia dziennego. Kontrole przeprowadzono w 7 nadzorowanych zakładach.

Stan higieniczno-sanitarny placówek nie budził zastrzeżeń.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych - ogniska pracy pozaszkolnej

W 2023 roku pod nadzorem znajdowały się 2 ogniska pracy pozaszkolnej w tym 1 publiczny - Państwowa Szkoła Muzyczna I-stopnia i 1 niepubliczny - Społeczne Ognisko Muzyczne – placówki poddane kontroli.

Stan higieniczno-sanitarny placówek nie budził zastrzeżeń.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek opiekuńczo-wychowawczych - placówki inne

W 2023 roku pod nadzorem znajdowały się 2 Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne. Kontroli nie przeprowadzono.

Nadzór nad wypoczynkiem zimowym i letnim

- wypoczynek zimowy

W czasie ferii zimowych zorganizowano 6 turnusów zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Wypoczynek prowadzony był w miejscu zamieszkania, skontrolowano 5 turnusów. Warunki pobytu były prawidłowe w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego.

Opieka medyczna zapewniona głównie doraźna.

Warunki do utrzymania higieny osobistej /dostęp do zimnej i ciepłej wody użytkowej do mycia/ były prawidłowe.

Kadra opiekuńcza posiadała dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych. Stan zdrowia uczestników: odnotowano 2 zachorowania, nie notowano urazów, wypadków i zatruc pokarmowych. Nie rejestrowano zaniedbań higieny osobistej uczestników.

Formy wypoczynku miały urozmaicony program.

- wypoczynek letni

W 2023 roku do elektronicznej bazy wypoczynku zgłoszono 18 turnusów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania, skontrolowano 14 turnusów.

Warunki pobytu były prawidłowe w zakresie stanu technicznego i sanitarno-higienicznego;

Opieka medyczna była zapewniona, głównie doraźna.

Stan zdrowia uczestników: nie notowano zachorowań, urazów, wypadków i zatruc pokarmowych;

Nie rejestrowano zaniedbań higieny osobistej uczestników;

Kadra opiekuńcza posiadała dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych;

Formy wypoczynku w miejscu zamieszkania miały urozmaicony program uwzględniający zasady higieny.

Higiena procesu nauczania:

Warunki do utrzymania higieny osobistej

Wszystkie szkoły są podłączone do sieci wodociągu publicznego i do kanalizacji centralnej. Bieżąca ciepła woda jest dostępna we wszystkich placówkach.

- Warunki do utrzymania higieny osobistej ulegają systematycznej poprawie.
- Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych nie są zachowane w 2 skontrolowanych szkołach podstawowych publicznych, w 2 liceach ogólnokształcących publicznych oraz w 3 publicznych zespołach szkół ponadpodstawowych. Sytuacja jest spowodowana głównie barierami architektonicznymi, które uniemożliwiają rozbudowę pomieszczeń sanitarno-higienicznych bądź zaadaptowanie dodatkowych. Zapewniono prawidłowy dostęp do urządzeń sanitarnych w 1 szkole podstawowej niepublicznej.
- W placówkach występuje problem korzystania z czynnych natrysków po zajęciach wychowania fizycznego spowodowany krótkim czasem trwania przerw międzylekcyjnych.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego:

- Brak warunków do realizacji występuje ogółem w 4 szkołach, w tym: w 1 szkole podstawowej niepublicznej, 1 szkole specjalnej niepublicznej, 1 technikum publicznym i 1 technikum niepublicznym.
- Jest niewystarczająca w 9 skontrolowanych szkołach ogółem: w 5 szkołach podstawowych niepublicznych, 1 liceum ogólnokształcącym publicznym i 1 liceum

ogólnokształcącym niepublicznym, 1 szkole branżowej niepublicznej i 1 technikum niepublicznym.

- Warunki przestrzenne do realizacji WF ulegają sukcesywnej poprawie, istniejące bloki sportowe, boiska szkolne są poddawane pracom remontowym w celu poprawy bezpieczeństwa realizacji WF.
- Możliwość korzystania z obiektów sportowych na terenie miasta mają wszystkie placówki, niemniej o stopniu ich wykorzystywania decydują środki finansowe i organizacja zajęć, w dalszym ciągu zajęcia w 5 szkołach podstawowych odbywają się na korytarzach szkolnych.
- Korzystanie z infrastruktury poza placówką dotyczyły 18 skontrolowanych szkół ogółem.

Warunki pracy ucznia

Przeprowadzono ocenę zapewnienia prawidłowych warunków higieny procesu nauczania, mikroklimatu pomieszczeń, wentylacji, oświetlenia, możliwości ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem i wietrzeniem pomieszczeń. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zapewnienia odpowiedniej wentylacji w 4 placówkach.

Dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii:

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad warunkami higieniczno-zdrowotnymi w placówkach nauczania i wychowania, dokonywana jest ocena stanowisk pracy uczniów/dzieci i właściwy dobór mebli dla zdrowia użytkowników. Szczególną uwagę zwracano na:

- dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu/dzieci z zachowaniem zasad ergonomii,
- odpowiednie zestawienie mebli,
- oznakowanie mebli numerem lub kolorem wielkości mebla zgodnym z PN,
- stan techniczny mebli oraz posiadanie certyfikatu wydanego przez jednostki certyfikujące wyroby,
- właściwe oświetlenie stanowiska pracy ucznia.

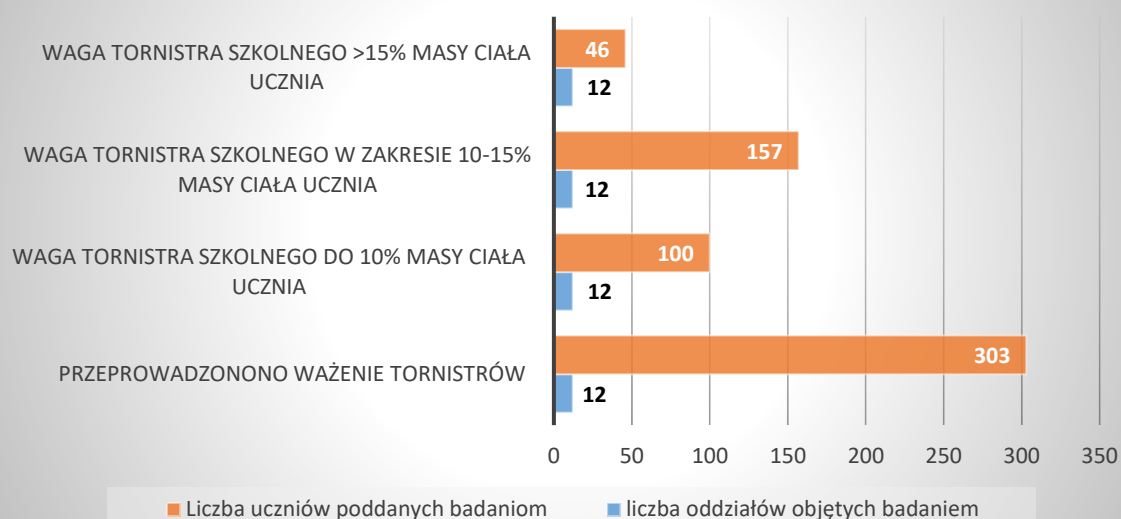
W 2023 roku dokonano oceny zestawienia mebli edukacyjnych i ich dostosowania do wzrostu dzieci i uczniów w 19 placówkach, w tym: 14 przedszkolach, 5 szkołach. Ogółem dokonano oceny 1761 stanowisk pracy dzieci i uczniów.

W ocenionych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących dostosowania mebli do zasad ergonomii.

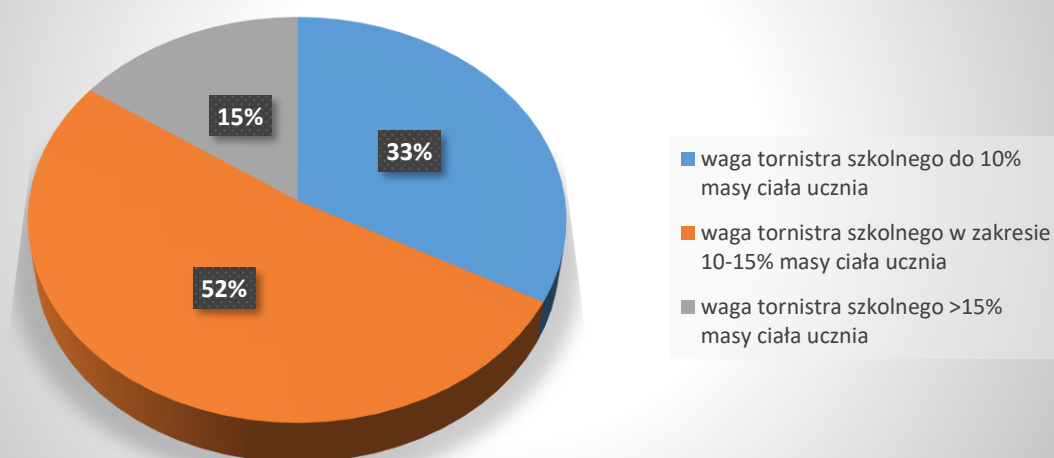
Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych

Badaniem została objęta 1 placówka – szkoła podstawowa publiczna (12 oddziałów, 303 uczniów). Wagę tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia posiadało 100 uczniów, co stanowiło 33% badanych ogółem, w zakresie 10-15% masy ciała ucznia 157 uczniów /52% badanych ogółem/ natomiast obciążenie wagą tornistra w zakresie >15% masy ciała ucznia 46 uczniów /15% badanych ogółem/.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

Rozkład zajęć lekcyjnych:

Oceniono w 17 skontrolowanych szkołach, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie higieny procesu nauczania w 2 szkołach podstawowych publicznych pracujących w systemie dwuzmianowym i z niedostateczną liczbą p.d.n.; nieprawidłowości dotyczyły głównie przekroczenia liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia o ponad 1 godzinę oraz pory rozpoczynania zajęć z różnicą powyżej 1 godziny.

Pięć szkół podstawowych publicznych pracuje w systemie dwuzmianowym.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży:

Nie są zadowolające w 6 skontrolowanych szkołach z powodu zagęszczenia w tym: 4 szkołach podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącym i 1 zespole szkół ponadpodstawowych. Występują głównie tam nienormatywne pomieszczenia do nauki, bądź ciągi rekreacyjno-komunikacyjne o małej powierzchni.

Miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN:

Organizacja była realizowana w różny sposób w 8 szkołach były zapewnione szafki indywidualne, w 17 szkołach zapewniono inne miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych.

Niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny w szkolnych pracowniach:

Posiada 8 skontrolowanych szkół, w tym 5 podstawowych, 1 technikum, 2 zespoły szkół ponadpodstawowych – nieprawidłowości w zakresie stosowania i gospodarowania nie stwierdzono. Szkoły przechowywały oznakowane odczynniki w sposób prawidłowy, posiadały aktualne ich spisy i karty charakterystyk z którymi zapoznawano uczniów. W każdej pracowni znajdował się regulamin. Szkoły posiadające przeterminowane niebezpieczne chemiczne i ich mieszaniny sukcesywnie oddają je do utylizacji.

Profilaktyczna opieka medyczna:

W 2023 roku na 23 skontrolowane szkoły własne gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiadało 13 szkół.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że gabinety spełniają wymagania higieniczno-sanitarne, tj. pomieszczenia wyposażone były w punkty poboru wody ciepłej i zimnej, ściany przy umywalkach wyłożone były materiałami gładkimi, nienasiąkliwymi, odpornymi na działanie środków myjąco-dezynfekcyjnych, a podłogi wykonane były z materiałów trwałych, zmywalnych.

W 10 skontrolowanych szkołach brak własnych gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej /w 4 szkołach podstawowych, 1 szkole podstawowej specjalnej, 1 LO, 3 technikach, 1 szkole branżowej/.

Dla 1 szkoły podstawowej specjalnej profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniem jest świadczona poza terenem placówki.

Opieka pielęgniarska nad uczniami w szkołach realizowana jest głównie zadaniowo, w wielu szkołach nie jest zapewniona z uwagi na brak obsady pielęgniarskiej. Najtrudniejsza sytuacja jest w szkołach podstawowych opieka nadal realizowana jest w pomieszczeniach do nauki lub innych /gabinet logopedy, pedagoga lub pokój nauczycielski/;

Profilaktyka pedikulozy w szkołach nie jest prowadzona systematycznie, realizuje tylko 21 placówek. W przypadku zgłaszania zawsznienia przez rodziców są podejmowane działania przez pielęgniarki, pedagogów szkolnych, wychowawców klas i dyrektorów szkół, w 23 szkołach przeprowadzono promocję edukacyjną w zakresie wszawicy /13 szkół podstawowych, 1 szkoła podstawowa specjalna, 4 LO, 2 technika, 3 zespoły szkół ponadpodstawowych/.

Interwencje

Zgłoszono 6 interwencji, które dotyczyły: 1 żłobka, 2 przedszkoli, 2 szkół podstawowych.

Przedmiot interwencji:

- w 2 przypadkach interwencja dotyczyła wystąpienia problemu pedikulozy;
- w 1 placówce nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń – interwencję uznano za bezzasadną;
- w 1 placówce nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń oraz wystąpienia pedikulozy – interwencje uznano za bezzasadną;
- w 1 placówce niezachowania temperatury zgodnej z obowiązującą normą w pomieszczeniach pobytu dzieci – wszczęto postępowanie.

Podsumowanie

Zdecydowana większość placówek poddanych kontroli w 2023 roku zapewniała dzieciom oraz uczniom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu i nauki.

Żłobki i kluby dziecięce funkcjonowały w budynkach przystosowanych do prowadzonej działalności opiekuńczo-wychowawczej.

Warunki pobytu dzieci w przedszkolach oceniono jako dobre. Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do działalności oświatowo-wychowawczej.

W szkołach dokonywano wymiany wyposażenia i sprzętu, przeprowadzano remonty, a także dbano o poprawę warunków sanitarno-higienicznych oraz technicznych.

Jednak mimo prowadzonych działań warunki pobytu w zakładach nauczania i wychowania wymagają dalszej poprawy w zakresie:

- stanu sanitarno-higienicznego i technicznego,
- stworzenia prawidłowej infrastruktury do realizacji wychowania fizycznego,
- higieny i ergonomii nauczania.

Nakłady finansowe na poprawę warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach w dalszym ciągu nie rekompensują istniejących potrzeb.

Nadzór sanitarno – zapobiegawczy

W 2023 roku w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 18 kontroli zakończonych inwestycji w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Do bardziej znaczących obiektów przekazanych do użytkowania na terenie Piotrkowa Trybunalskiego należały:

- kotłownia gazowa w ciepłowni miejskiej przy ulicy Orlej umożliwiająca zaprzestanie wykorzystywania jako paliwa węgla kamiennego,
- centrum przesiadkowe przy ulicy P.O.W. z udogodnieniami dla funkcjonowania transportu publicznego w powiecie ziemskim,
- Dom Dziecka przy ulicy Wysokiej po przebudowie związanej z podziałem na dwie jednostki,
- zespół zabudowy wielorodzinnej „Nowe Sady” z usługami w parterze i parkingiem podziemnym, ul. Szkolna,
- park handlowy „N-PARK” i budynek restauracji McDonald’s przy ulicy Sulejowskiej,
- budynek Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów przy ulicy Dmowskiego.

Wydawano opinie przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w tym m.in. dla realizacji:

- dwóch osiedli z 92 jednorodzinnymi budynkami mieszkalnymi,
- farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 12 MW w dwóch lokalizacjach,
- rozbudowy i przebudowy ulic Wolborskiej, Rakowskiej, Wiatracznej, Jeziornej.

Działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego umożliwiły utrzymanie wysokich standardów higienicznych i zdrowotnych realizowanych przedsięwzięć.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

W zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2023 roku w mieście Piotrków Trybunalski wdrożono do realizacji i koordynowano programy edukacyjne i prowadzono działania profilaktyczne dla dzieci, młodzieży, dorosłych, z których najważniejsze to:

- 1. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”** – celem programu było zwiększenie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży oraz wprowadzenie nawyku prawidłowego odżywiania, dostosowanego do zapotrzebowania młodego organizmu. Program skierowany był do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Do programu z terenu miasta zgłosiło się 10 szkół. Programem objęto 1940 uczniów. Przeprowadzono 4 wizytacje w szkołach realizujących program. W ramach realizacji programu zrealizowano

również Konkurs Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia. Do II etapu powiatowego zakwalifikowali się uczniowie z 2 szkół.

2. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - celem programu jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez stosowanie zbilansowanej i urozmaiconej diety przy wykorzystaniu niskoprzetworzonej i ekologicznej żywności oraz przestrzeganie właściwych nawyków w zakresie higieny. Odbiorcami programu są dzieci przedszkolne w wieku 5-6 lat, ich rodzice i opiekunowie. Do programu przystąpiło 20 przedszkoli z terenu miasta. Programem objęto 548 przedszkolaków i 206 rodziców. Przeprowadzono 7 wizytacji programu.

3. Lokalny Program Edukacyjny „Profilaktyka zakażeń HIV/AIDS – celem programu było promowanie wśród młodzieży zachowań i postaw bezpiecznych w profilaktyce HIV/AIDS. Program skierowany był do uczniów VIII klas szkół podstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 realizowało go 8 szkół podstawowych, w tym 660 uczniów i 561 rodziców. Przeprowadzono 6 wizytacji programu. Młodzież realizująca program brała udział w konkursie plastycznym na najlepszy plakat pt. „Młodzi o HIV i AIDS”. Patronat nad Konkursem objął Starosta Powiatu Piotrkowskiego, który ufundował nagrody dla laureatów. Wręczenie nagród nastąpiło w dniu 1 grudnia 2023 roku w Szkole Podstawowej im. Ks. Mariana Wiewiórowskiego w Gomulinie na uroczystych obchodach Światowego Dnia Walki z AIDS. Program uzyskał wsparcie Krajowego Centrum ds. AIDS w Warszawie.

4. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Jego celem było podniesienie świadomości całego społeczeństwa w zakresie negatywnych skutków palenia tytoniu, czynnego i biernego. W ramach POZNPT realizowano programy edukacyjne i akcje, skierowane do mieszkańców Piotrkowa Tryb.:

- **Program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas”**- celem był wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz uwrażliwienie dzieci na szkodliwość dymu tytoniowego i zwiększenie ich umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy dorośli palą przy nich tytoń. Adresatami programu były dzieci 5 i 6 letnie oraz ich rodzice. W roku szkolnym 2022/2023 w programie uczestniczyło 597 dzieci oraz 397 rodziców z 20 placówek nauczania i wychowania. Zwizytowano 6 przedszkoli z terenu miasta Piotrkowa Tryb.

- **Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”** - głównym celem programu było zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów z zakresu zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Adresatami programu byli uczniowie klas IV szkół podstawowych i ich rodzice. W roku szkolnym 2022/2023 do programu przystąpiło 8 szkół z terenu miasta. Wizytację programu przeprowadzono w 3 placówkach. W zajęciach, które składają się na program uczestniczyło 350 uczniów. O programie poinformowano 271 rodziców, którzy włączyli się do realizacji poprzez nadzór nad swoimi dziećmi w tematyce programu.

- **Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu i Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia.**

Działania dotyczące obchodów **Światowego Dnia bez Tytoniu** w 2023 roku obejmowały przygotowanie materiałów edukacyjno-informacyjnych oraz udostępnienie ich na stronie internetowej PSSE w Piotrkowie Tryb. i na Facebooku. Zorganizowanie Punktu Konsultacyjnego w Przychodni NZOZ „Medical” w Piotrkowie Trybunalskim. W Punkcie przekazywano informacje dotyczące szkodliwości palenia tytoniu na organizm człowieka i sposobach walki z uzależnieniem, wykonywano pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz badano ciśnienie tętnicze u ludzi odwiedzających Punkt. Ponadto prowadzono dystrybucję tematycznych ulotek. W ramach akcji udzielono wywiadu dla Radia Strefa FM z zakresu obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu wraz z uwzględnieniem tegorocznego hasła

WHO „Uprawiajmy żywność, nie tytoń”. W dniu 5 czerwca 2023 r. przekazano do WSSE w Łodzi sprawozdanie z obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu.

Kolejną akcją były obchody **Światowego Dnia Rzucania Palenia**, które zaowocowały organizacją Punktu Konsultacyjnego w Przychodni NZOZ „Centrum Zdrowia” w Woli Moszczenickiej w dniu 16 listopada 2023 roku. Organizacja Punktu Konsultacyjnego obejmowała przekazywanie informacji dotyczące szkodliwości palenia tytoniu na organizm człowieka i sposobach walki z uzależnieniem, wykonywano pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz badano ciśnienie tętnicze u ludzi odwiedzających Punkt. Ponadto prowadzono dystrybucję tematycznych ulotek. Ponadto udzielono wywiadu dla Radia Strefa FM na temat szkodliwości palenia tytoniu i walki z nałogiem. Informacje na temat Światowego Dnia Rzucania Palenia zamieszczono w mediach społecznościowych.

5. Program edukacyjny „ARS – czyli jak dbać o miłość”

W roku szkolnym 2022/2023 odbyła się X edycja programu edukacyjnego „ARS – czyli jak dbać o miłość”, którego celem było obniżenie wśród uczniów tendencji do stosowania używek i środków psychoaktywnych, poprzez poprawę wiedzy dotyczącej ich wpływu na zdrowie. Adresatami programu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych i ich rodzice. Do programu przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych. W programie uczestniczyło 880 uczniów. Wizytacje przeprowadzono w 1 szkole.

6. Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie”

Kampania skierowana była do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych. Jej celem było obniżenie wśród uczniów tendencji do podejmowania ryzykownych zachowań generowanych przez grupę rówieśniczą.

W roku szkolnym 2022/2023 Kampanię realizowało 10 szkół podstawowych z terenu miasta. Objęto nią 1168 uczniów i 830 rodziców. Przeprowadzono 3 wizytacje. Każda ze szkół otrzymała pomoce dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć z uczniami i rodzicami. Koordynatorzy szkolni mieli możliwość skorzystania ze szkolenia w tym zakresie.

7. Program edukacyjny „Podstępne WZW”

Program był skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Ma na celu podniesienie wiedzy z zakresu profilaktyki HBV i HCV. W mieście program realizowało 6 szkół, uczestniczyło w nim 1126 uczniów i 180 rodziców. Przeprowadzono 1 wizytację programu.

8. Program edukacyjny „Znamie! Znam Je?”

Celem programu była popularyzacja wiedzy z zakresu profilaktyki i czynników ryzyka czerniaka. Program obejmował swym zasięgiem 8 szkół ponadpodstawowych. W tegorocznej edycji wzięło udział 1673 uczniów z klas I – IV i 180 rodziców. Przeprowadzono wizytację programu w 1 szkole.

9. Program edukacyjny „Wybierz Życie. Pierwszy Krok”

W roku szkolnym 2022/2023 program realizowali uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu miasta. Celem programu było zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w powstawaniu nowotworu. Do programu przystąpiło 6 szkół ponadpodstawowych, wzięło w nim udział 640 uczniów i 180 rodziców.

Podejmowano również działania nieprogramowe. Należą do nich kampanie: „Bezpieczne ferie 2023” i „Bezpieczne wakacje 2023”

Nawiązano współpracę z kierownictwem placówek wypoczynku zimowego i letniego. Przekazano materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych i bezpiecznego wypoczynku do wykorzystania na zajęciach z dziećmi i młodzieżą. W przypadku ferii zimowych

na terenie miasta przekazano materiały informacyjno-edukacyjne do 4 organizatorów wypoczynku zimowego oraz przeprowadzono 5 pogadań z zakresu bezpiecznych ferii zimowych z 99 uczestnikami. W przypadku wakacji oprócz przekazanych materiałów informacyjno-edukacyjnych przeprowadzono 5 pogadań dotyczących bezpiecznego wypoczynku letniego, w których uczestniczyło 98 osób. W trakcie spotkań z dziećmi i młodzieżą prowadzono również pogadanki poświęcone założeniom III edycji Europejskiej Kampanii Informacyjnej EFSA z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz omawiano rolę szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych. Informacje dotyczące wszystkich działań związane z bezpiecznym wypoczynkiem zimowym i letnim zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Piotrkowie Trybunalskim i Facebooku.

W 2023 roku w związku z tematyką Hasła Roku, ogłoszoną w kwietniu 2023 roku, opracowano materiały edukacyjne i programy działalności placówek, które przekazano do współpracujących placówek. Na terenie siedziby Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piotrkowie Trybunalskim przygotowano wizualizację obrazującą temat Hasła Roku. W związku z Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach oraz Światowym Tygodniem Wiedzy o Antybiotykach przygotowano tematyczną wystawę na terenie PSSE w Piotrkowie Tryb., udzielenie wywiadu w Radiu Strefa FM i zamieszczenie informacji na stronie internetowej i Facebooku.

Na terenie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piotrkowie Trybunalskim zorganizowano Punkt Konsultacyjny dla osób pochodzenia ukraińskiego. Przeprowadzono 22 spotkania w ośrodkach pobytu uchodźców z Ukrainy i placówkach oświatowych z osobami pochodzenia ukraińskiego, na których omawiano zasady zdrowego stylu życia i roli szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych. W spotkaniach uczestniczyło około 80 osób.

Podsumowanie działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w liczbach w roku 2023

W 2023 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Piotrkowie Trybunalskim, w ramach sprawowanego nadzoru, przeprowadzili **3 844** kontrole sanitarne i wizytacje oraz przeprowadzono **1 779** dochodzeń epidemiologicznych.

Lp.	Zagadnienie	Liczba kontroli/ wizytacji
1	Epidemiologia	154
2	Bezpieczeństwo żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	1636
3	Higiena komunalna	460
4	Higiena pracy	202
5	Higiena dzieci i młodzieży	277
6	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	46
7	Oświata zdrowotna	69
	Ogółem	3 844

W związku ze sprawowanym nadzorem wydano **375** decyzji administracyjnych merytorycznych oraz **615** decyzji płatniczych.

W postępowaniu represyjnym stosowano karanie mandatowe. Ukarano mandatami **89** osób na kwotę **22 450 zł**.

W ramach postępowania egzekucyjnego wydano **21** tytułów wykonawczych celem przymuszenia do wykonania obowiązku.

Tabela poniżej ilustruje działalność w tym zakresie, w poszczególnych zagadnieniach:

Lp.	Zagadnienie	Decyzje		Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Nalożone mandaty karne
		Merytoryczne	Płatnicze			
1	Epidemiologia	3	3	4	21	0
2	Bezpieczeństwo żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	239	304	1		89
3	Higiena komunalna	60	31	36	0	0
4	Higiena pracy	45	39		0	0
5	Higiena dzieci i młodzieży	18	12		0	0
6	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	2	52		0	0
7	Ogółem	381	459	41	21	89